PERŞEMBE
5 TEŞRİNİSANİ 1931
6 ncı sene, No. 2060
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Dahiliye vekili tetkik seyahatine basladı

Laval Hoover Mülâkatı

Fransız Başvekili M. Laval Amerikadan Parise avdet etti. Avdeti gününden beri Laval'in Amerika seyahati hakkında tel graf ajansları tarafından verilen malûmat, Amerika Reisicümhuru ile Fransız Başvekili arasındaki mülâkatı müteakıp Vaşington'da neşredilen müphem tebliği tavzih etmemekle beraber, bu ziyarette elde edilen bazı neticeler hakkında bize bir fikir vermektedir. Gerek neşredilen tebliğin satırları ara sında ve gerek bilâhara gelen malûmat karşısında şunu anlayoruz ki Hoover - Laval mülâkatında şu meselelere temas edilmiştir:

1 — Frankın ve doların kıymeti,

2 — Beynelmilel borçlar ve tamirat meselesi.

3 — Tahdidi teslihat mesele si.

Birinci noktada iki devlet adamı anlaşmışlardır. Amerika ve Fransa altın esasından ayrılmayacaklardır. Ve altın mik yasını muhafaza etmek için biribirine yardım edeceklerdir. İngiliz lirasının akıbetinden sonra dolarla frankın yekdiğeri ne istinat ettiği ve birinin inhidamı diğerinin de tezelzüle uğraması demek olacağı aşikâr dı. Binaenaleyh Amerika ve Fransa, dünyada mevcut altın stokunun kısmı küllisini topla mış iki memleket sıfatile, bu noktada biribirine müzahir olmağı kendi hayatî menfaatleri iktizası addetmişlerdir.

Borçlar ve tamirat meselesi ne gelince; Amerika, maruf Hoover projesi teklifini ileri sürdüğü zamanda yaptığı gibi, Fransaya sormaksızın mevcut vaziyeti değistirmeğe teşebbüs etmeyecektir.

Malûmdur ki Amerika, geçen yaz Almanyayı malî ve iktısadî müşkülâttan kurtarmak gayesini istihdaf eden projeyi ileri sürdüğü zaman Fransa ile istişare etmemişti. Ansızın ortaya atılan bu teklif karşısında gafil avlanan Fransızlar, Amerikaya bu yüzden muğberdiler. Amerikalıların uzun bir müddet lâkayt kaldıktan sonra, zaman zaman nümayişkâr bir tarzda Avrupa işlerine müdaha leleri, Fransızların hesaplarını altüst etmektedir. Bu itibarla Amerikalıları inzıbat altına almak Fransız siyasetinin hedeflerinden birini teşkil etmişti.

Öyle anlaşılıyor ki, M. Laval bu noktada muvaffak olmuştur. Hoover Fransa ile istişare etmeksizin, beynelmilel borçlar ve tamirat işlerinde bir adım atmayacağı gibi, bu meseleler mevcut mukavelelerin çerçevesi dahilinde halledilecek tir. Bunun için de Almanyanın evvelâ alacaklı olan devletlere yani Fransaya, müracaat etme si lâzımdır. Bu devletler Almanyanın vaziyetini tetkik ettikten sonra Amerika ile temas edecekler ve mevcut mukavelelerin çerçevesi dahilinde bir çarei hal arayacaklardır.

Tahdidi teslihat meselesinde elde edilen yegâne netice, şubatta Cenevrede toplanacak olan beynelmilel konferans hakkında bir takım temennilere münhasır kalmaktadır. Fransanın bu mesele hakkındaki noktainazarı malûmdur: Fransaya göre tahdidi teslihat meselesi emniyet meselesine bağlıdır. Fransaya İngiltere ve Amerika tarafından katî teminat verilmelidir ki Fransa da silâhlarını tahdit etsin. 1919 senesinde Fransa, İngiltere ve Amerikadan istediği teminatı almıştı. Ancak Amerika âyanı, Vilson tarafından verilen bu teminatı kabul etmedi. İmzalanan itilâf name âyan meclisi tarafından reddedildi. İngiliz itilâfı da Amerika itilâfının tasdikına bağlı bulunduğundan bu mukavele de hükümden sakit oldu. 12 seneden beri Cemiyeti Akvam teşkilâtı, Lokarno itilâfı, Kellogg misakı gibi teminatı Fransa emniyeti için kâfi addetmemektedir. Amerika da Avrupa işlerine karışmamak hususundaki siyasetinden ayrılmak istemediğinden, Fransa tarafından talep edilen teminatı verememektedir. Binaenaleyh bu defa da Laval - Hoover müzakeresinin bu tahdidi teslihat ve teminata ait safhası, 1919 da teminat meselesi ne noktada bırakılmış ise, o noktadan başlamış ve tabiî tahdidi teslihat hakkında kuru bir temenniden başka bir netice elde edilememiştir.

Bu izahat karşısında Laval-Hoover mülâkatında mühim bir siyasî netice elde edilmediği sarih surette anlaşılmaktadır. Amerika ananevî siyasetinden ayrılmak istememiş, Fransa da tahdidi teslihat hakkında kat'î bir vaitte bulunmamış, beynelmilel borçlar ve tamirat işleri hakkında bir netice elde edilmemişse, o da tamamile Fransanın lehinedir. Çünkü bu işleri Almanya ile müzakere hususunda Fransanın birinci derecede alâkadar olduğu tanınmıştır. Yani dolayısile Almanya Fransaya teslim ediliyor demektir. Laval'in Amerika seyahatinden sonra Fransa, seyahatten evvel ki zamandan ziyade Avrupanın diktatörü vaziyetine geçmiştir. Avrupanın mukadderatı, Fransanın bu müthiş nüfuzunu ne şekilde istimal edeceğine bağlıdır.

Ahmet ŞÜKRÜ

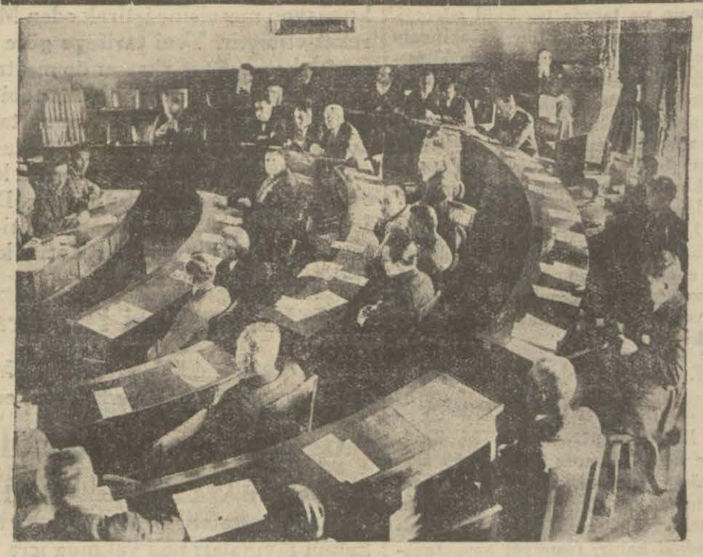

İçtimaın sonlarına doğru umumî meclis salonuna bir nazar

Stadyomun bir an evvel yapılması lâzımdır

Şehir meclisi dün bu karara vardı ve epeyce münakaşalar oldu

İstanbul umumî meclisi dün saat 14 de içtima etti. İçtimaa vali muavini Fazlı B. riyaset etti. Meclisin çektiği arzı tazimat telgraflarına Reisicumhur Hz. den ve Dahiliye vekilinden gelen cevaplar okundu. Zaptı sabık da okunduktan sonra ruz name mucibince müzakerata geçildi. Karaağaç müessesatının 929 senesi kat'î hesabına dair tetkik hesap encümeni mazbatası okundu ve tetkikî gelecek içtimaa bırakıldı. İstanbul erkek muallim mektebinden iki talebenin konservatuvara meccanen girmesi hakkındaki daimî encümen mazbatası kabul ediidi.

Vefat eden müfettiş Vefik B. ailesine yapılacak 3000 lira

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Vali muavini Fazli Bey içtimai idare ediyor...

Memleket ticaretinde beş mühim nokta

Bu seneki Ticaret odaları kongresi ayrı bir hususiyet göstermiştir

Nizamettin Âli Bey

Bu seneki Ticaret odaları kongresi büyük bir ehemmiyeti haiz bulunmaktadır. Kongrenin bu sene müzakere ettiği mevaddı memleketimiz vecihan iktısadiyetile yakından alâkadardır. Kongreden avdet eden Ticaret borsası Kâtibi umumîsi, Nizameddin Âli Bey bir mu harririmize kongre hakkında şu malûmatı vermiştir:

— Bu seneki Ticaret kongresine ayrı bir ehemmiyet atfedilmiştir. Buna da sebep dünya iktısadî buhranı ve azalan ihracatımızdır.

Bu kongre Türkiye ticaretini ehemmiyetle alâkadar eden beş büyük meseleyi tetkik etmiştir. Hububat, bu meselelerin

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Sakarya ve Dumlupınar

Yeni tahtelbahirlerimiz yarın geliyor

İtalya'nın Monfalkeme tezgâhlarında inşa edilen iki yeni tahtelbahirimiz: Dumlupınar ve Sakarya yarın limanımıza geleceklerdir.

İtalyan tezgâhlarında yapılan gemilerimizle beraber inşa edilen bu iki yeni su altı gemisi fennin son tekemmülâtını haiz bulunmaktadır.

Yarın bu iki tahtelbahir donanmamız tarafından karşılanacak ve tahtelbahirler Dolmabahçe önünde demirleyecektir.

Burada davetlilerin huzurunda tahtelbahirlere bayrak keşide edilecektir. Bayrak çekme merasimi davetliler Hamidiye kruvazöründen takip edeceklerdir.

* * *

Donanma kumandanlığından tebliğ edilmiştir:

Dumlupınar ve Sakarya denizaltı gemilerimiz 6-11-931 Cuma günü İstanbul limanına geleceklerinden yevmi mezkûrda yapılacak sancak çekme merasimi için med'u bulunan zevatı kiramın saat 13 te Dolmabahçe önünde demirli bulunan Hamidiye Kruvazörüne teşrifleri rica olunur.

Gazi Hz. ve Mısırlılar

Büyük Reisimizin El-Ehram muharririne beyanatı

Gazi Hz. Kahirede çıkan El-Ehram gazetesinin geçenlerde Ankaraya giden muhabiri Mahmut Ebul Fethi kabul ederek beyanatta bulunmuştur.

Gazi Hazretleri, bu beyanatlarında Kral Fuat Hazretlerini ve yüksek sıfatlarını takdir buyurduklarını da beyandan sonra Türk ve Mısır milletini bağlıyan eski rabıtalardan bahisle bu rabıtaların seneler geçtikçe daha kuvvetleneceğini, Mısır ile Türkiyenin bütün insanlığın ve bilhassa şarkın iyiliği namına teşriki mesai etmeleri icap ettiğini kaydetmişlerdir.

Gazi Hazretleri bunu müteakıp Türkiyenin takip ettiği vifak ve anlaşma siyasetinden bahsederek:

"— Türk siyasetinin en esaslı prensipleri müsalemet ve insaniyetperverliktir. Biz bunlar için çalışıyoruz ve çalışmakta devam edeceğiz,, buyurmuşlardır.

Londra belediye intihabı

LONDRA, 3 (A.A.) — Londrada yapılan belediye intihabatının son neticeleri şunlardır: Muhafazakârlardan 1055, amele fırkasından 257, liberallerden 58 ve müstakillerden 15 namzet intihap edilmişlerdir. Muhafazakârlar 187, liberaller 12, ve müstakiller 11 azalık kazanmışlardır. Amele fırkası 210 âzalık kaybetmiş ve hiç bir âzalık kazanmamıştır.

Bir Fransız askerî tayyaresi Almanyada indi

LONDRA, 3 (A.A.) — Bugün bir Fransız askerî tayyaresi Landau kurbünde Alman toprağına inmiştir. Tayyareyi idare eden mülâzım pilot, mahalli jandarmaları tarafından tevkif edilmiştir. Tayyareci Wissewkbourg'a gitmek üzere Stasbourg'a çıkmış olduğunu ve yolunu şaşırmış olduğundan yere inmek mecburiyetinde kaldığını söylemiştir.

Wilno meselesi

VARŞOVA, 3 (A.A.) — Kovno dan bildirildiğine göre sosyalist fırkası kongresi âzaları, Wilno meselesini beynelmilel sahaya nakletmeğe ve bu husus için bir referandüm icrasını talep eylemeğe karar vermişlerdir.

Dahiliye vekili Seyahate çıkıyor

Şükrü Kaya Bey bugün şehrimize geliyor

ANKARA, 4 (Telefonla) — Dahiliye Vekili Şükrü Kaya B. başmuharririmiz Mahmut Bey le birlikte ve bu akşam İstanbula hareket etti. Şükrü Kaya Bey ve Mahmut Bey Cumartesi günü tetkik seyahatlerine çıkacaklardır. Umum jandarma kumandanı Kâzım Paşa cuma günü buradan hareket edecek ve Eskişehirde heyete iltihak edecektir. Dahiliye Vekilinin, cenup vilâyetlerimizde yapacağı tetkik seyahatinden sonra İzmir tarikile Ankaraya dönmesi muhtemeldir.

M. Laval'in Alman sefiri ile mülâkatı

PARIS, 3 (A.A.) — M. Laval ile M. Briand Almanyanın Paris sefiri M. Fon Hoesch ile iki saat görüşmüşlerdir. Maliye nazırı M. Flandin de bu mülâkatta hazır bulunmuştur. M. Laval Hoover moratoryomunun yerine Young plânının ikamesi meselesi hakkında Washingtonda M. Hoover ile yaptığı mülâkatlara dair M. Fon Hoesh'e izahat vermiştir. Alman sefiri M. Laval ve M. Briand ile yaptığı bu mülâkat hakkında hükûmetine malûmat vereceğini söylemiştir.

Teftiş Meselesi

Defterdarlık sinemaların son teftiş tarzını muvafık bulmadı

Beyoğlunda sinemaların teftişini ve yapılan şikâyetleri yazmıştık.

Bu teftiş işi hakkında bir muharririmiz dün mütemmim olarak şu malûmatı almıştır.

Defterdar
ŞEFİK BEY

Teftiş için Defterdarlık emir vermiş değildir. Defterdarlık bundan bilâhare haberdar olmuş ve meseleyi Beyoğlu mal müdürlüğünden sormuştur.

Çünkü yeni mülkî teşkilât mucibince tanzim edilen mali teşkilâta nazaran mal müdürü müstakillen harekete salâhiyettar bulunmaktadır.

Defterdarlık mürakabe vazifesini gördüğünden teftişin sebebini sormuştur.

Bu gibi teftişlerden bir istifade temin edilmiyeceği kanaatı beslendiğinden ve bu gibi teftişlerin halkı izaç edeceği hissedildiğinden muvafık görülmemektedir.

Japonyada zelzele

TOKİO, 4 (A.A.) — Japonyanın şimalî şarkîsinde bu sabah şiddetli bir zelzele olmuş, pek çok zarar ve hasar yapmıştır. Nüfusça zayiat yoktur. Tokyo gazetelerinden birinin verdiği bir habere göre küçük bir Adanın bir kısmı denize batmıştır.

TOKIO, 3 (A.A.) — Bugün sabah banyosu zamanında vuku bulan zelzele dolayısile yüzlerce çıplak kadın, çocuk ve erkeklerin Kumanotu sokaklarında bacaklarının var kuvvetile koşmaları fevkalâde bir manzara teşkil etmiştir. Bu zelzelenin bin kadar kimsenin ölümüne sebep olduğuna dair çıkan şayia hilâfına olarak ölenlerin 12 kişiyi geçmediği zannolunmaktadır. Bununla beraber çok büyük bir saha dahilinde ehemmiyetli maddi hasarat olmuş, münakalât sekteye uğramıştır.

Telefon Numaralarımız

Otomatik telefon münasebetile gazetemizin numaraları da değişmiştir. Yeni numaralarımız şunlardır:

24310
24318
24319

En küçük fırsatta fiatları yükseltmesini bilen kömürcülerden biri galiba kar duasına çıkmış olacak

Mahrukat fiatleri sebepsiz arttırılıyor

Belediye tetkikat neticesinde lüzum görürse mahrukata narh koyacak

Dünkü nüshamızda hahrukat meselesinden bahsederken, havaların birdenbire soğuması üzerine, mahrukat tacirlerinin ihtikâra başladıklarını yazmıştık.

Mesele belediyenin de nazarı dikkatini celbetmiş ve keyfiyetin tetkiki için Belediye iktısat müdürlüğü icap edenlere emir vermişir.

Odun fiatlerinin fira meselesi nazarı dikkate alınarak kuru odunlarda 3—4 ay evevlki fiatlara nazaran yüzde 20 tereffü göstermesi tabii görülmekte ve bundan fazla tereffüün fahiş olacağı söylenmektedir. Maamafih bu yükseklik yalnız odun fiatlerinde değildir. Yedikule Gazhanesi de kok kömürü fiatlerini yükseltmiştir. Bir hafta evvel kömürün tonunu 20 liraya verirlerken 1 teşrinievvelde 24 lira 75 kuruşa çıkarılmıştır. Alâkadrlar bu tereffü için makul hiç bir sebep görmemektedirler. Her nekadar navlun fiatlerinde ton başına bir buçuk liralık bir fark varsa da, bu fark gazhanenin ton başına 4,75 lira zam yapması için bir sebep teşkil etmemektedir. Çünkü gazhane sattığı kok kömürünü çok evvel istihsal etmiş bulunmaktadır. Maamafih Belediye iktısat müdürlüğü meseleyi ehemmiyetle tetkik ettirmektedir.

Fatihte develerle satılan kömürler

İstanbula hariçten pek çok odun gelmek üzeredir ve bunlar bir kaç güne kadar gelecektir.

Mahrukatçılar üç dört güne kadar mahrukat fiatlerini indirmezlerse o zaman İktısat müdürlüğü İstanbul mahrukat stokunu tesbit ederek mahrukat fiatlerine narh koyacak, bu narhtan yüksek fiatle satış yapanları tecziye edecektir.

Hep insanlar düşüp ölmezler ya ?!

Köprü üstünde bir manda düştü ve "fücceten,, öldü!

Resmimiz köprü üzerine düşen ve birden bire ölen mandanın kaldırıldığını gösteriyor.

Dün bir arabaya koşulu olduğu halde köprü üzerinden geçmekte olan bir manda yolun üzerine düşmüş ve düşer düşmez ölmüştür. Mandanın bu ölümü sahibi üzerinde pek feci bir tesir yapmış, zavallı adam koca vücudı ile bir anda yere yıkılıp "füc'eten ölen,, mandasının cesedi karşısında göz yaşlarını zabtedememiştir.

Mandanın cesedi öğleye kadar köprü üzerinde kalmış, öğleden sonra sahibi cesedi kaldırmış, derisini yüzerek, leşini şehir haricinde bir çukura gömmüştür.

Hindistanda İngiliz askerlerine tecavüz

YENİ DELHİ, 3 (A.A.) — Bir takım meçhul şahıslar, Tan Wasirin cenubunda kâin Khaiwala yolunda bir İngiliz mülâzımı ile bir nefere ateş açmışlardır. Her ikisi de yaralanmıştır, zabit, âcilen nakledilmiş olduğu hastahanede ölmüştür.

Hatıratımla başbaşa! 10

(İntişar etmemiş kısa sözler)

Enver Pş. ve macerası

Ziyafet sofrasında Enver Beye saray adap ve erkânını öğrettim

Yazan: İZZET ZİYA

Enver Bey Berlin ateşemiliteri idi. İstanbulda mezunen bulunduğu günlerin bir gecesinde, sarayda resmî bir ziyafette tesadüfen yanyana bulunuyor, onunla ilk defa olarak yüz yüze konuşuyorduk.

Afif, çok mahcup, az lâkırdı söyler, sessiz bir şahsiyetti.

Sofrada sol tarafında oturan Bulgar sefareti erkânından bir zatın refikasile hiç meşgul olmuyor, hep benimle samimiyetle konuşuyordu.

(Hürriyet kahramanı) Enver Beyin bu gösterişsiz mahviyetle, büyük bir tevazula hafif hafif konuşması, o zamanki şöhretine bir de hüsnü ahlâk noktai nazarından başka bir kıymet vermesi itibarile müsahabesinden kalben derin bir hâz duyuyordum.

Saray âdabına, saray usullerine yabancı olduğu için sofrada benden izahat alıyor, merasime ait bir kusurda bulunmamak için arasıra kulağıma eğilerek tereddüt ettiği şeyleri benden sorup öğreniyor, izharı memnuniyet ediyordu.

Yanına tesadüf eden madamı yalnız bırakmamasını, sofra icabı arasıra bir kaç lâkırdı ile komşusunu da meşgul etmesini söyledim.

Enver Bey gülerek yavaşça:

— Ben her yerde böyleyim. Bir kadını eğlendirmek için ne bulup ta konuşayım. İşte afiyetle, pek güzel yemeğini yiyor. Bir çok yerlerde sükût etmek, bence zoraki yapılan komplemanlardan daha iyidir!

Dedi.. Gülüştük..

Bir aralık su içmek istedi. sordu:

— Bu ziyafetlerde su bulunmaz mı? Bakıyorum, servitörler önümüzdeki irili ufaklı, çeşit çeşit bardaklara hep likör, şampanya, şarap ve saire koyuyorlar..

— Resmî ziyafetlerde su içmek mutat olmadığı için serviste su bulundurmazlar. Onun yerine buzlu maden suyu var. Niçin maden suyundan içmiyorsunuz.?

— Maden suyu bence, icabın da 'man bir nevi ilâç demektir. Asıl suyun yerini tutmaz. Müskirat ta hiç istimal etmedim ve etmem. Mayiat namına sudan başka bir şey içemiyorum.

— Müskirat istimal etmediğinize iyi ediyorsunuz amma, bazan böyle sofralarda mecburiyet hâsıl olursa, hiç olmazsa birazcık maden suyu içilebilir.

— Ben onu da sevmiyorum. Şu ortada, sofranın boyunca sıralanmış çiçeklerin aralarında surahiler var, her halde içindeki temiz, iyi sudur. Ondan istifade edemez miyim?

— Onlar, eski ve kıymetli elmastraş surahilerdir. Sofra zineti olarak konulur. Oradaki surahiden su almak, etrafa karşı garip bir usulsüzlük olmakla beraber, madem ki bir bardak suya ihtiyacınız fazladır, usulcacık bir çaresini buluruz.

Yakınımızda oturanlara şöyle bir göz gezdirdim. Herkesin yanındakilerle meşgul olduğu bir sırayı bekledim. Bir aralık, nazarı dikkati celbetmeden Enver Beyin bardağını doldurdum.

Bu hareketi kendisi yapmış kadar sıkıldı, iki tarafına belli belirsiz bakarak hafifçe kızardı. Suyu yarı yarıya kadar içtikten sonra:

— Çok teşekkür ederim. Böyle nefis su dururken, alev gibi ispirtolu meşrubatı nasıl içerler, bilmem.. Mayiatın her nev'i, böyle İstanbul suları gibi nefis membaları olmayan Avrupa şehirlerinde, çaresiz içilir, alışılır amma, memlekette bu saf, temiz sular varken, mideye zehir gibi müskirat doldurmağa aklım ermez..

— Fakat, siz Berlin gibi bir

Enver Bey - Enver Paşa

Avrupa şehrinde bulunuyorsunuz. Vaziyetiniz, resmî mevkiiniz size bir çok içkili, şaraplı sofralarda buludurmuyor mu? O vakit ne yapıyorsunuz?

— İşte şimdi ben de, onu söyliyecektim. Ben Berlin'de de hep su içerim! Davetli olduğum bütün resmî ziyafetlerde müskirat nevine dahil olabilecek hiç bir katrecik ağzıma girmemiştir. Beni orada da bilirler, daha doğrusu öğrendiler. Hiç unutmam, bir gece ziyafetinde idim, beni hep su içerken gören ecnebi ricalinden biri, bana şu sözü söylemişti:

— Enver Bey, sizin an asıl, hakikî bir Türk olduğunuza hiç şüphe etmiyorum. Çünkü, sudan başka hiç bir şey içmiyorsunuz!

Bu sözile kastettiği nükte, ecnebilerin biz Türkler hakkında müradif olarak olarak durubu emsal gibi sarfedegeldikleri (su içenler = Büvör do) tabiri idi.

Enver Paşa, Harbiye nazırı idi. Bir gün mabeynde, öğle sofrası kalabalık idi. Taamın ortasında, kapıdan görünen nezaret yaverlerinden bir zat, kendisine sofrada yer olmadığını görerek garip bir zihniyet ve münfeil bir vaziyetle geri dönünce, sofradan derhal kıyam eden mabeyn müdürü, Yaver Beyin de sofraya buyurması için bir çok ricalarla ısrar ettiği halde gene gelmemiş, ayrıca bir tepsi ile oturduğu odaya kadar götürülen yemeği de reddetmiş, ve bundan sonra da Paşanın refakatile mabeyine her gelişinde ne sofraya, ne de ayrıca ayrılan taama rağbet etmemek tarikini iltizam eylemişti. Bir gün, gene mabeyinde bulunduğu halde davet edilen taama gelmemesi, sofrada bulunanlar arasında mevzuu bahsedildiği sırada ben de:

— Hiç birimiz burada ev sahibi mevkiinde değil, misafir vaziyetindeyiz. Çünkü, bu sofra Padişahın sofrasıdır. Sofraya darılmak, taam davetine icabet etmemek, bu itibarla hilâfı edep ve mugayiri usul bir hareket addolunur..

Demiştim.

Bu muhik mütalea, Enver Paşanın kulağına aksedince, müthiş bir kin ve gazapla ateş pükürerek, bir gün sonra mabeyin başkitabetine resmen ve resen(!) yazdığı tezkerei hususiyede, (hilâfı edep) tabiri (edepsizlik) müradifi gibi sui telâkkiye uğrayarak:

(..... Mabeyin kitabeti gibi nâzik bir mevkide terbiyei siyasiye ve içtimaiyeden mahrum bir kimsenin devamı memuriyeti gayri caiz olduğundan..)

Bahis ile hizmetimden afımı, yerime diğer bir münasip zatın tayinini arzetmiş, ve mabeyinden çıkarıldığım ande de, beni Çanakkale muharebesinin ilk ateş hattına sevkettireceğini, ve bu kararımın kat'î olduğunu yakınlarından birisine söylemek suretile son derecede gayz ve şiddetine mağlûp olmak küçüklüğünde bulunmuştu.

Mabeyin başkâtibi bu tezkereyi alınca, canı sıkılarak telâşa düşmüştü. Çünkü, bu tezkere mutlaka arzolunacak, ve cevabı da yazılacaktı.

Tezkereyi mütalea eden Hünkâr, bir az sonra beni çağırtmış, ve meseleyi ber tafsil anlayınca:

— Bunda kine, gayze dokunacak bir mesele yok.. Sen bu sözünle benim haysiyetimi müdafaa etmiş oluyorsun.. Haydi sen işine bak, ben meseleyi hallederim..

Demişti..

Filhakika, o hafta, cuma selâmlığı münasebetile camiin mahfelinde Enver Paşayı yanına çağırmış ve Paşaya şu ihtarda bulunmuştu:

— Tezkereyi okudum. Bence, yaveriniz ile kâtibim iki meslek arkadaşı, iki kapıyoldaşı addolunur. Aralarında hâsıl olan herhangi bir sui tefehhümü, gene kendileri daha münasip bir şekilde hâl ve faslederler. Bu işin Harbiye nezaretini, başkumandanlık makamını işgal edecek bir mahiyeti yoktur. Onun için tezkereyi ben alıkoydum. Ortada bir mesele görmüyorum..

Enver Paşa bu kat'î söz karşısında bir kelime bile sarfetmemişti. Fakat, maksadını mevkii fiile koyamadığından dolayı daha fazla kızmıştı...

O sebepsiz kin, o lüzumsuz gayz ve şiddet, tâ (İttihat ve Terakki) cemiyetinin mevkii iktidardan sukutuna kadar (bilâ selâm ve sabah!) devam etmiş, ancak firarından bir hafta kadar evvel, sarayda bir merasim vesilesile elimi mütebessimane ve son derece cali bir samimiyetle sıkmak suretile, kendi zu'munca, gider ayak (saray da kendi aleyhinde bir adam bırakmamak) siyaseti garibesini gözetmişti!

Biribirine uymayan bu iki küçük hâdiseyi, o zaman mevkii ikbalde bulunan bir rücli siyasînin karakterini göstermesi itibarile şayanı kayıt gördüm.

Vaktile, Süleyman Nazif B. merhumun bir münasebetle söylediği:

— Harbiye nazırı Enver Paşayı tanımıyorum, benim tanıdığım şahıs: Enver Beyi katleden Enver Paşadır!

Sözü, Paşanın az vakit içinde feyzü ikbal ile tebeddül eden mizaç ve meşvarına karşı zerafetle irat edilmiş, kısa, fakat çok beliğ bir telmihi tazammun eder..

Nisan — 338

(Devamı var)

HARİCÎ HABERLER

Ruslar Karışacak mı?

Mançurinin ayın 16 sına kadar tahliyesi isteniyor

RİGA 3 (A.A.) — Moskova tarikile Harbinden alınan haberlere nazaran Mançurideki Japon erkânı harbiyesi, Çin orduları kumandanları ile temas etmek üzere Tsitsikara iki zabit göndermiştir. Japon kumandanlık heyeti bu şehri işgal etmek tasavvurundadır. Zira mahalli memurin Japonların metalibini tamin etmemekte ve kasten yıkılmış bir su yolu ile bir demiryolunu tamir eylemeği ihmal etmektedirler. Japon zabitlerinin Çin kumandanına askerlerile beraber harpsiz teslim olmasını teklif etmiş oldukları söyleniyor. Japonların Tsitsikara girmiş oldukları haberinin Sovyet mahafilinde büyük bir heyecan uyandırmış olduğu rivayet olunmaktadır.

İngiliz matbuatının endişeleri

LONDRA, 3 A.A. — Bazı gazeteler, Japonya'nın Mançuri ihtilâfında müstakilâne hareketi ve Rus kıtaatının tahaşşüt etmekte olduğuna dair olan bazı haberler dolayısile endişe izhar etmektedir.

Daily Express gazetesi, Tokyo'dan almış olduğu bir haberi neşretmektedir. Buna nazaran aralarından bazıları Rus üniformasını taşımakta olan 1000 Mongol askeri, Rus hududunun cenubunda kâin Hailar'ın 16 mil cenubu garbisine muvasalât etmiştir.

Ayın 16 sına kadar

CENEVRE, 3 (A.A.) — Cemiyeti Akvam kâtibi umumisi, Çin murahhası tarafından Japonyanın 26 Teşrinievvel tarihli notasına cevaben verilmiş olan 31 teşrinievvel tarilhli notayı Cemiyeti Akvam meclisine tevdi eylemiştir. Çin hükûmeti, Mançurideki kargaşalıkların Japonyanın askeri işgalinin neticesi olduğunu beyan etmekte, ve Çin hükûmetinin mezkûr arazideki ecnebilerin mal ve canlarının muhafazasına müteallik olarak Cemiyeti Akvam meclisinin 22 Teşrinievelde ittihaz etmiş olduğu karra tevfiki hareket eylemiş olduğuna nazarı dikkati celbeylemektedir. Notanın nihayetinde Çin hükûmeti, şimdiki gerginliğe kat'i surette nihayet vermek için Japonların izhar etmiş oldukları arzuyu Çinin de beslemekte olduğunu ve aralarındaki münasebetleri sulhü ve devamlı muhadeneti temin edecek daha memnuniyet bahş yeni esaslara istinat ettirmek hususunda Japonlarla hemfikir olduğunu beyan etmektedir. Çin hükûmeti, atılacak ilk adımın Cemiyeti Akvam meclisinin kararını takip etmek olduğu aksayı şarkta sulhü tehdit eden cidallerin teceddüdüne mani olmanın muvafık bulunduğu ve bunun en iyi çaresi, Çin tarafından evvelce de teklif olunduğu veçhile, bu işi daimî telifibeyn ve hakem komitesine terketmekten ibaret bulunduğu mütalaasını serdeylemektedir. Çin, halledilecek meselenin Japon kıtaatının geri çekilmesi olduğunu ve bu çekilme ameliyesinin hemen başlaması ve 16 teşrinisaniden evvel hitama ermesi lâzım geldiğini yeni baştan beyan eder.

Kıbrısta Vaziyet

Yunan amelesi reyiâma müracaat edilmesini istiyor

ATİNA, 3 (A.A.) — Yunanistan umumî amele federasyonu, Kıbrıs adası ahalisinin kendi mukadderatını tayin ve arzusunu reyi âm ile serbestçe ızhar edebilmesi için beynelmilel sendikalar fedrasyonu ile İngiliz amele federasyonlarına müracaat etmiştir.

Atina gazeteleri muharrirlerinin bir hitabı

ATİNA, 3 (A.A.) — Atina gazeteleri muharrirler birliği haklı davaları ekseriya müdafaa etmiş olan İngiliz gazetecilerine hararetli bir hitapta bulunarak insanların en mukaddes hakkı olan hürriyet hakkını isteyen Kıbrıslıların metalibi hakkında da Liberal İngiliz efkârı umumiyesini tenvir etmelerini rica etmiştir.

Almanyalı ve Avusturyalı Hitler taraftarları

VİYANA, 3 A.A. — Bir darbei hükûmetin lüzumuna ait olarak, Avusturyalı Hitlercilerin noktai nazarları bugün fırkanın resmî naşiri efkârı tarafından ilân edilmiştir. Tagaszeitung gazetesi:

Hitler taraftarları için bir darbei hükûmet ancak Almanya ve Avusturya'da ayni zamanda tadbik edildiği takdirde bir mâna ifade edebilir. Böyle bir teşebbüs, Avusturya'ya münhasır kalacak olursa muvaffakiyetsizliğe uğrayacak ve bize hedefimizi kaybettirecektir. Kuvvetlerimizi Almanya'da kat'î saatin çalacağı zaman için muhafaza edelim, demektedir.

Hitlerin naşiri efkârı olan bu gazete, memleketin herhangi bir noktasında böyle mevzii bir teşebbüs hâsıl edecek olursa Lagitimisime noktai nazarı için değil, fakat büyük bir Almanya'nın vücude gelmesi için çalışmağı isteyen bazı hiristiyan sosyalist anasırın himayesine mazhar olacaktır. Son günlerde Styve Carinthie, Salzbourg ve Krems'ide Nazislerle Heimwehren'lerin müşterek içtimaları neticesinde açıkça Almanya ile Avusturya'nın yekdiğerine bağlanması noktai nazarı iltizam edilmiştir.

"Viener Neueste Nachrichten" gazetesi, geçenlerde Gratz'de tahtim edilmiş olan ittifak müsakkının mevzii bir hâdise ehemmiyetinden ziyade kıymeti haiz bulunacağından ve Avusturya'nın bütün Heimwehren'lerinin Almanya Nazis'lerile ittifaklarının mukaddemesi olmak kuvvetine malik olacağından şüphe etmektedir

Her ne olursa olsun şurasını not etmek iyi olacaktır. Heimwehren'lerin Hitler taraftarlarile irtibatlarının bu sonuncuların zihninde Avusturya'nın Almanya ile siyasî mukarenetinin iptidasına doğru bir merhale gibi telâkki edilecek ve son bir tahlil ile bütün bu tezahürlerin arkasına daima gümrük ittihadı meselesinin görünmekte olduğu müşahede olunacaktır.

Ingiliz Kabinesinde

Kabinenin teşekkül tarzı henüz malûm değil

LONDRA, 3 (A.A.) — Yeni kabinenin ne tarzda teşekkül edeceği henüz malûm değildir. Kabinenin teşekkülüne ait işlerin henüz bitmediği zannedilmektedir. Mühim meseleler hakkında tetkikatta bulunmak ve gerek kabine ile, gerek alâkadar nezaretlerle teması muhafaza etmek üzere hükûmetin bir kaç parlamento komisyonu teşkil etmesi muhtemeldir.

LONDRA, 3 (A.A.) — Hükûmet mahafili, nazırlar listesinin ihtimal bu akşam malûm olacağını, hiç olmazsa başlıca nezaretlere kimlerin geleceğinin anlaşılacağını beyan etmektedir.

M. Chamberlain yeni kabineye girmiyecek

LONDRA, 3 A.A. — M. Baldwin ile M. Austen Camberlain arasında yapılan bir mektup teatisi neticesinde M. Camberlain'in yeni kabinede bir nazırlık almamak hususundaki kararı resmiyet kespetmiştir.

Avam ve Lortlar kamaralarında

LONDRA, 3 A.A. — Lortlar kamarası bugün toplanarak âzasının tahlifi ile meşgul olmuştur. Avam kamarası da içtima ederek yeni reisini seçmiştir.

Hükûmet taraftarı meb'uslar o kadar kalabalık bir halde idi ki mevcutları itibarile pek az bir yer işgal eden amele fırkası muhalif azasına mahsus sıralara kadar yayılıp yerleşmişlerdi.

M. Mac Donald ile M. Baldwin içtima salonuna girdikleri vakit pek çok alkışlanmışlardır.

Avam Kamarası reisliğine M. Fitz Roy intihap edilmiştir.

M. Mac Donald'ın istişareleri

LONDRA, 3 A.A. —M. Mac Donald siyasî mahiyeteki istişarelerine faal bir surette devam etmektedir. Bundan dolayı yeni kabinenin teşekkül tarzının bu akşam bildirilmesine imkân bulunmıyacağı kat'î surette iddia edilebilir.

Prusyada nümayişler menedildi

BERLİN, 3 A.A. — Prusya Dahiliye nazırı, hilâfına emir verilinciye kadar açık havada nümayişler icrasını ve alaylar tertibini menetmiştir.

Yung plânına avdet meselesi

PARİS, 4 A.A. — Young plânına avdet meselesi hakkında cereyan eden Fransız - Alman müzakereleri gazetelerde büyük bir alâka uyandırmaktadır. Echo De Paris gazetesi Almanya'nın evvelâ kısa vadeli krediler meselesinin tetkikını teklif ettiğini, Fransızların ise ilk önce tamirat plânının müzakeresini istediklerini yazmaktadır.

İngiliz Bahriye nezaratinin bir tebliği

LONDRA, 3 A.A. — Bahriye nezareti tarafından neşredilen bir tebliğte Bahriye birinci lordunun 17 eylûl'de Avam kamarasında vaki beyanatında Ynvergordon hâdiseleri dolayısile hiç bir kimseye ceza verilmiyeceğini beyan ettiği hatırlatıldıktan sonra bu beyanata tevfikan hiç bir inzibati tedbir alınmamış olduğu kaydedilmiştir.

Ancak Atlantik filosunun geçen Eylûl'de mensup bulunduğu limana avdetinden sonra bu filoyu teşkil eden gemilerde çalışan bazı kimselerin fesat çıkarmağa matuf hareketlerinde devam ettikleri Bahriye nezaretine bildirilmiştir. Bahriye nezareti itinalı bir surette tahkikat yaptıktan sonra bu adamlardan 24 nün artık hizmetlerine lüzum görülmediği için donanmadan çıkarılmaları hakkında emir vermiştir.

Bir balonda 207 yolcu

LAKE - HURİT (Yeni Jersey) 3 (A.A.) — Amerikanın yeni inşa edilen Akron ismindeki gayet büyük kabili sevk balonu bugün 207 yolcu alarak havalanmıştır. Bu mikdar yolcu bir rekor teşkil etmektedir.

Lehistanda tevkifat

VARŞOVA, 3 (A.A.) — Lvovda Ukranya millî askerî teşkilâtı âzasından yedi kişinin tevkif edilmiş olduğu haber verilmektedir. Bunlardan üçü gazeteci olup vatanî hiyanetle itham edilmektedir. Çünkü Lehistan aleyhinde propaganda yapmışlardır.

Gönderilen altınlar

ROMA, 3 (A.A.) — Napoliden bildirildiğine göre Nevyorktan gelen yüz milyon liret kıymetinde altın buraya çıkarılmıştır. Bu altın kısmen Romadaki Arnavutluk bankasına kısmen de diğer İtalyan bankalarına aittir

SON DAKİKA

Yeni sigorta tarifeleri tatbik ediliyor

ANKARA, 4 (Telefonla) — Sigorta tarifelerini tetkik eden komisyon mesaisine iştirak eden M. Piyos bu akşam İstanbula hareket etmiştir. Yeni tarifeye göre evvelce Ankara - İstanbul ve memleketin diğer aksamı üç mıntakaya ayrılmışken bu menatık tevhit edilmiş ve aynı ahkâma tabi tutulmuştur. Evvelki tarifede şehir harici yüzde yirmi zamma tabi tutulmuştu. Yeni tarifede bu zam kaldırılmıştır. Kerpiç ve tuğla binalar ahşap addedilirken yeni tarifede bunlar umumiyetle kârgir addolunmuş ve daha ucuz bir tarifeye tâbi tutulmuştur. Devlet ve belediyenin sermayelerine iştirak ettiği müesseseler sigortaları için de yüzde on beş tenzilât tesbit olunmuştur. Tarife komisyonu nakliyat tarifelerini tesbite başlayacaktır.

M. Jansen Gazi Hz. tarafından kabul edildi

ANKARA, 4 (Telefonla) — M. Jansen bugün Gazi Hazretleri tarafından Çankayada kabul edilmiştir.

Hususî idareler ve Polis kanun lâyihaları

ANKARA, 4 (Telefonla) — Heyeti Vekile bugün toplandı. İçtimada muhtelif işler müzakere edildi. Hususî idareler ve polis kanun lâyihaları pek yakında icra vekilleri heyetinde görüşülecektir.

Yunan sefiri şehrimize geliyor

ANKARA, 4 (Telefonla) — Yunan sefiri ve refikası bu akşam İstanbula hareket etmişlerdir.

Yunan matbuatının bir tekzibi

ATİNA, 3 (A.A.) — Yunan matbuatı, İtalyanın himayesi altında bir Türkiye, Yunanistan, Bulgaristan ittifakının yapılacağı hakkında neşredilen havadislerin asılsız ve hakikatten uzak olduğunu yazmaktadırlar.

Sovyet ziraatı ve fennî işleri

MOSKOVA, 4 (A.A.) — M. Kalinin ziraat âlim ve fencilerinin kuraklığa karşı mücadele konferansında bir nutuk irat ederek Sovyet Rusyanın bu sene gayri müsait hava şeraitine rağmen mucibi memnuniyet hasat elde ettiğini, hiç bir kapitalist memleketin Sovyet Rusyanın malik olduğu ilmî tatbikat ve netayiç imkânını elde edemediğini ve Sovyet Rusyanın muazzam muvaffakıyetlere eriştiğini söyleyerek demiştir ki: "Hergün 2000 traktör çıkarıyoruz. Bu muvaffakıyet kollektifleştirmenin inkişafı sayesinde mümkün olmuştur.,, M. Kalinin, bugünkü Sovyet şeraiti dahilinde önümüzdeki onbeş sene zarfında büyük çöllerin müzeh her tarlalara döneceğini söyleyerek konferans azasını Sovyet vesait ve şeraitinin tabiatı insan menafiine uygun surette nasıl tadile kabiliyetli olduğunu bütün dünyaya isbata davet eylemiştir

İspanyol cumhurizeti reisliği

ADRİT, 4 A.A. — Hükûmet İspanyol Reiscumhurliğine M. Zamora'nın namzetliğini iltizam ve müdafaaya karar vermiştir. M. Zamora artık meb'usan meclisi müzakerelerine karışmamağa ve kanunu esasinin yeniden tetkiki hakkında bir mücadele açmamağa muvafakat etmiştir.

Şiddetli bir fırtına

LONDRA, 4 (A.A.) — İngilterenin büyük bir kısmında dünden beri şiddetli bir fırtına hüküm sürmektedir.

Müstemlekât sergisi

PARİS, 3 (A.A.) — Paris müstemlekât sergisini, açıldığı günden beri otuz bir milyon yüz yetmiş bin kişi gezip görmüştür.

100 üncü yılı tes'it

VİYANA, 3 (A.A.) — Meşhur musiki müellifi Joseph Hayden'in yüzüncü yıldönümü 31 mart 1932'de tes'it edilecektir.

Kamçı mı, hapis mi?

BOMBAY, 3 (A.A.) — Hükûmet hapis cezaları yerine kamçı cezalarının ikamesi zarurî olduğu mütaleasında bulunmaktadır. Zira Gandhi taraftarlarının yeniden harekete geçmeleri takdirinde hapishaneler bütçesinde yapılmış olan tenkihat tenkif ve hapis edilmeleri muhtemel birçok kimselerin muhafaz ve iaşesi zaruri olan memurların ve yiyecek içeceklerinin teminine müsaade bahşolunmayacaktır. Maamafih, valii umumi nin bu tedbire karşı veto hakkını istimal etmesi muhtemel görülmektedir.

Arşidük evleniyor

PARİS, 3 (A.A.) — Paris Midi gazetesi, ise'den istihbar ediyor: İtalya hariciye nezaretinin tekzibine rağmen, İtalyan Prenseslerinden Maria ile Arşidük Otto de Habsbourgun yakında nişanlanacakları şayiası ısrarla devam etmektedir.

Cachmire'de arbedeler

CACHMİRE, 3 (A.A.) — Müslümanlarla mecusiler arasında çıkan arbedeler esnasında iki bin kadar kırmızı gömleklinin tevkifi neticesi olarak Cachmire mihracesi sarayını hapishane haline koymuştur. Bu arbede esnasında mecusiler müslümanlardan ikişer kişi ölmüştür.

İtalyan Veliahtı

NAPOLİ, 3 (A.A.) — Uhdesinde bulunan kumandanlık vazifesini bundan sonra Napoli'de yapacak olan İtalya veliahdinin yarın saat 12 de Napoliye gelmesi beklenmektedir.

Gandhi Başvekâlet dairesinde

LONDRA 3 (A.A.) — M. Mac Donald, Sir Herbert Samouel'i kabul etmeden evvel Gandhi, ile hâkim Malviyayı kabul etmiş ve kendilerile Yuvarlak masa konferansının mesaisi ve bilhassa Hint kanunu esasisi kadrosu dahilinde nevahi meselesine ait hâl suretinin tesadüf etmekte olduğu müşkülât hakkında görüşmüştür. Gandhinin Başvekâlet dairesine girmesine ve oradan çıkmasını bir çok kimseler merak ile seyretmişlerdir. Beyaz bir keten elbise giymiş olan Matmaha otomobile binmeden evvel fotograf muhabirlerinin karşısında gülümseyerek poze etmiştir.

Zeytin ağacı yetiştirme cemiyeti

ROMA, 3 (A.A.) — Beynelmilel ziraat enstitüsü reis muavini Havas Ajansına vâki beyanatında beynelmilel zeytincilik kongresinin Avignon da vuku bulacak gelecek içtimaına zeytin ağacı yetiştirme cemiyetleri arasında beynelmilel bir federasyon vücude getirilmesi hakkında bir proje verceğini söylemiştir.

Gandhi'nin M. Patel'e göndermiş olduğu bir telgraf

BOMBAY, 3 A. A. — Gandhi kongre reisine telgrafla yeni bir takım talimat göndermiştir. Mumaileyh, bu telgrafında kendisinin yakında Hindistan'a dönmesinin muvafık olacağına telmih etmektedir.

Kongre reisi M. Patel, kongrey önümüzdeki cumartesi günü fevkalâde bir içtima aktine davet etmiştir.

Livernodaki büyük hastahane

ROMA, 3 A.A. — Kral ve kraliçe, Livernodaki büyük hastahanenin küşat resmini icra etmiştir. Bu merasim, halkın büyük bir nümayiş icra etmesine vesile vermiştir. Kral ve kraliçenin maiyetinde birçok zevat ve bilhassa münakalât nazırı M. Seiano bulunmakta idi.

Yeni hastahane, İtalya'nın en büyük hastahanelerinden biri addedilmektedir. Hastahane, 14 binadan mürekkep olup 1200 odası vardır. Ve 27 milyon lirete mal olmuştur. Hastanenin inşaasına 1929 teşrinisanide başlanılmıştır.

İngiliz lirası tekrar yükseliyor

Ekonomi

İngiliz lirası tekrar yükselmeğe başladı

Dün 796 kuruşa kadar yükselerek, 791 kuruşta kapandı

Bir kaç gündür borsada sukut eden İngiliz lirası dün tekrar tereffüe başlamıştır.

İngiliz lirası evvelki gün borsada 778 kuruşa kadar düşmüştü. Bu sukuta sebebi Avrupa'nın muhtelif borsalarından gelen telgrafların İngiliz'in sukutunu bildirmesi neticesi idi. Gelen kurlar bunu teyit ettiği için borsada İngiliz lirası sukuta başlamıştı.

Evvelki günkü sukuttan sonra dün borsada İngiliz lirası 791 kuruşta açılmıştır. İngiliz bir aralık 796 kuruşa yükseldikten sonra, ayni fiatte kapanmıştır.

Dün borsada ancak 9300 İngiliz lirası muamele görmüştür. Frank üzerinden de 3,070,000 muamele olmuştur.

Gelen malûmata göre Paris borsasında da İngiliz tekrar yükselmeğe başlamış ve dün 12 de 95,40 franktan muamele görmüştür.

BERLİN, 3 A.A. — Bugün 93,50 franga kadar düşen İngiliz lirasının yeniden tenezzülü Alman iktısadî ve malî mahafilinde çok heyecan uyanmasına sebep olmuştur. Berlinde; İngiliz lirasının sukutunun, yakında tatbiki melhuz bulunan gümrük tarifesi dolayısile şimdiden fazla eşya ithaline çalışan İngiliz ithalât tacirlerinin hariçteki siparişlerini tezyit için döviz satmalmakta olmalarından ileri geldiği tahmin edilmektedir.

M. Mac Donald'ın beyanatı

LONDRA, 3 A.A. — M. Mac Donald Lossiemouth'a gideceği sıra da gazeteciler tarafından sorulan bir suale verdiği cevapta İngiliz lirasının son günlerdeki sukutunun pek tabiî olduğunu ve evvelden tahmin edilmiş bulunduğunu söylemiştir.

M. Mac Donald İngiliz parasının bu tenezzülüne Dumping'in sebep olup olmadığı hakkındaki suale de: "hayır, buna ihtimal vermiyorum" cevabında bulunmuştur.

Hariçteki başlıca müşterilerimiz

Ofisin hazırladığı bir istatistiğe nazaran, memleketimizin mütareke-den beri hariçteki başlıca müşterilerile ithalâtta bulunduğu memleketler değişmemiştir. Ancak ithalât ve ihracatın ehemmiyeti itibarile yerler değişmiştir.

Bu tahavvülâtı göstermek için 1926 eylûlü ile 1930 arasındaki devreyi ele almak lâzımdır. Türkiyeye bu devre zarfında ithalâtta bulunan başlıca memleketler ehemmiyet itibarile Almanya, İtalya, İngiltere, Fransa ve Çekoslovakya'dır.

Bu devrenin bidayetinde, yani 1926 da İtalya 37,1 milyon Türk lirası ithalâtı ile birinci mevkii alıyordu. İtalya'dan sonra sırasile İngiltere 33, Almanya 32,3 ve Fransa 32,1 milyonla gelmekte idi. Halbuki bu devrenin sonunda yani 1930 da Almanya birinci, İtalya ikinci, İngiltere üçüncü ve Fransa dördüncü gelmiştir.

Türkiye'nin müşterileri arasında 1926 senesinde İtalya birinci, Amerika ikinci, Almanya üçüncü Fransa dördüncü ve İngiltere beşinci mevkii işgal etmektedir.

Yunan millî bankasının ıskonto fiatı

Yunan millî bankası meclisi 30 teşrinievvel'de aktedilen bir içtimada iskonto fiatını yüzde 12 den 11 e tenzil etmiştir.

Banka bu hususta bir beyanname neşretmiştir. Yunan İktısat nazırı bu tenezzüle sebep olarak bir taraftan iktısadî vaziyetteki selâhı, diğer taraftan İngiltere intihabının neticesini göstermektedir.

Viyana sergisine iştirak edeceğiz

Haber aldığımıza göre memleketimiz Nisan 1932 tarihinde Viyanada açılacak ve beynelmilel sergiler meyanında üçüncü derecede ehemmiyeti haiz bulunan beynelmilel nümuneler sergisine iştirak edecektir. Ofis iştirak hazırlıklarına başlamıştır.

Bir haftalık üzüm ve incir ihracatımız

Son hafta zarfında İzmir mıntakasından üzüm ihracatımız 1156605 kilodur. Mevsim bidayetinden teşrinievvel sonuna kadar ihracatımız 13 bin 546 tondur. Geçen sene aynı müddet zarfında üzüm ihracatı 19 tondu. Son haftanın incir ihracatı 1,212,242 kilodur. Mevsim bidayetindenberi ihracatımız 15,222 tondur. Geçen sene 14,809 tondu. Bu sene incir ihracatımız geçen seneye nisbetle fazladır.

Buğday vaziyeti

Roma beynelmilel ziraat enstitüsünün neşrettiği en son rapora nazaran umumî buğday vaziyeti şudur Avrupa istihsalâtı 375 milyon kental, şimali Amerika istihsalâtı 310 milyon kental, Asya 109 milyon, Şimali Afrika 19 milyon kentaldir. Rusya'ya gelince: Bu memleket buğday zeredilen sahayı 37 milyon hektara çıkarmıştır.

Üzüm, incir

İZMİR, 4 (A.A.) — Bugün 34 kuruştan 48 buçuk kuruşa kadar 322 çuval üzüm ve 9 kuruştan 20 kuruşa kadar 519 çuval incir ve 730 kuruştan 800 kuruşa kadar 619 okka afyon satılmıştır.

Atina borsası

ATİNA 3 (A.A.) — İhtimal verildiğine göre Atina borsası 15 teşrinisaniye kadar kapalı kalacaktır. Hükûmet, parlâmentonun küşadını müteakıp, muamelelerini tabiileştirmek maksadile borsa işlerinin tadili ne matuf bir teklifte bulunacaktır.

İngilterede yakında tatbik edilecek gümrük tarifeleri

VARŞOVA, 3 (A.A.) — İngiliz muhafazakârlarının kazanmış oldukları muzafferiyet üzerine Lehistan gazeteleri, Büyük Britanyanın yakında tatbikına hazırlandığı gümrük tarifelerinden memleket için husulü melhuz tehlikeler dolayısile endişelerini izhar ediyorlar. Bu gazeteler, yeni hükûmetin İngiliz kömürlerile madeni mamulât ve dokumacılığı için yeni ihracat menbaları arayacağını ve dominyonlara uzun zamandan beri arzu ettiği şeyleri, yani hariçten idhal edilen zahire ve et için gümrük resmi alınması hakkını vereceğini yazmakta ve bu suretle Lehistan mahsulâtı Avusturalya, Yeni Zelanda, Kanada ve Cenubî Afrika gibi memleketlerle gayri müsavi şerait dairesinde vukua gelen bir mücadeleye girmiş bulunacağını ilâve eylemektedir.

Rusya buğday ihracına devam ediyor

PARIS, 3 (A.A.) — Sovyet Rusya sefareti matbuat kalemi, Canada dan gelen ve Rusyanın bu sene ve gelecek sene buğday ihraç etmekten istinkâf edeceğine dair olan haberin asıl ve esası olmadığını beyan etmektedir.

Reichsbankın bilancosu

BERLİN 3 (A.A.) — Reichsbank'ın 31 Teşrinievvel tarihindeki bilânçosu bu sabah neşredilmiştir. Bu bilânço tediyat karşılığına ait olarak geçen bilânçodaki yüzde 26,9a mukabil yüzde 29,4 olmak suretile bir tenezzül göstermektedir. Altın ve döviz karşılığı tenezzülü yalnız 12,200,000 mark olmuştur. Bunun mecmuu, 1,144,500,000 mark altın ve 130,700,000 mark dövize mukabil 1,275,300,000 marktır. Evrakı nakdiye tedavülü 383,800,000 mark ziyade ile 5,167,200,000 marka yükselmiştir. Çek ve senet cüzdanı hesabı da 448,700,000 mark fazlalıkla 4,351,900,000 marklık bir tereffü kaydetmiştir. Bu cüzdanın şişkinliği, evrakı nakdiye tedavülünün tezayüdü ve bunlardan mütevellit bilânçonun gerginliği kısmen ay sonu vadelerinden ileri gelmektedir. Mahafili maliye, cüzdan ve evrakı nakdiye tedavülünün şişkinliğini eylûl vâdelerinin teşrinievvel ayı zarfında tamamen massedilmemiş olmasına atfetmektedir.

Kambiyo Borsası

İsterlin	796,00	Kuron	15,35
Dolar	0,47,50,00	Şiling	3,66,62
Frank	12,06	Pezeta	5,39,57
Liret	9,16,56	Rayşmark	1.99,75
Frank B.	3,40,00	Zloti	
Drahmi	38,56	Pengü	3,03,00
Frank İ.	2,42,73	Ley	78,38
Leva	64,47,50	Dinar	26,66
Florin	1,17,57	Çervoneç	

Borsa harici	Altın	920
	Mecidiye	51
	Banknot	271

Esham ve Tahvilâtın nevi

İstikrazı dahili	95,00
Düyunu muvahhide	47,25
İkramiyeli Demiryolları	2.96

Maarifte

Yanan Mektep

Açıktaki talebe yerleştiriliyor

Süleymaniyede yanan 8 inci ilk mektepten açıkta kalan 450 talebeyi yerleştirmek için o civarda yeni bir bina aranmakta idi. Fakat o civarda münasip bir bina bulunamadığından yeni mektep açılmasından sarfı nazar edilmiştir.

Açıkta kalan talebenin İstanbul 7, 6, 5 inci ilk mekteplerde tahsillerine devam etmeleri tekarrür etmiştir. Bu talebe cumartesinden itibaren derslere başlayacaklardır.

Darülfünun divanı toplandı

Darülfünun divanı dün saat 15 de içtima etti. Talebe müracaatları ve sair idare mesaili görüşüldü. Divan geç vakit dağıldı. Pazar günü tekrar toplanacak ve gazetecilik mektebi tetkikatına devam edilecektir.

Spor

Lik maçları

İstanbul Futbol Heyetinden:

6/11/931 Cuma günü Taksim Stadyomunda icra edilecek lik maçları.

İkinci Takımlar:

Süleymaniye - Beykoz saat 10,30 hakem Emin Bey.

Fenerbahçe - Beşiktaş 11,45 hakem Arif Bey.

Birinci Takımlar:

Süleymaniye - Beykoz 13 hakem Cemal Bey.

Fenerbahçe - Beşiktaş 14,45 hakem Niyazi Bey.

Adnan Beyin istifası

Senelerden beri Vefa idman Yurdu'nun idare heyetinde bulunmuş olan ve mezkûr klübe çok kıymettar hizmette bulunmuş olan Adnan Bey Vefa klübünden istifa etmiştir.

Yarış atları

PARİS, 3 (A.A.) — Madam Paula Machado, dün Saint -Cloud'ta bir yarış kazanan Eclipce ismindeki hayvanı 30,100 franga satın almıştır. Bu dişi tay derhal Brezilyaya gönderilecek ve orada daima yarışlarda çalışmağa devam edecektir. M. Paula Machado, Rio şehri için yarış atları mübayaasına devam etmek niyetindedir.

Boks müsabakaları

KANSAS - CİTY, 3 (A.A.) — Orta ağır cihan boks şampiyonu Maxie Rasenbloom Amerikalı Battling Bozo'yu on iki ravuntluk bir maçta sayı hesabile mağlûp etmiştir.

SPERİNG - FİELD (Missouri) 4 (A.A.) — Young Stribling, Woca (Texas) lı Fred Fitzsimmons'u yedi defa yere düşürdükten sonra nakavt la mağlûp etmiştir.

Kadınlar arasında eskrim

LONDRA, 4 (A.A.) — Hutton-Cup mükâfatı için kadınlar arasında yapılan eskrim müsabakalarının neticeleri şunlardır: İkinci parti: Hiç bir mağlûbiyete uğramaksızın birinci, Arbuthnott (İngiltere), Mlle Turgis (Fransız şampiyonu), bir mağlûbiyetle ikinci; Miss Godden ve Pollock Smith (İngiltere), müsavi olarak her biri ikişer mağlûbiyetle üçüncü. Bütün bu şampiyonlar dömifinale dahildirler. Danimarkalı Mlle Barding, dört mağlûbiyetle beşinci olmuş ve dömifinale ayrılmamıştır.

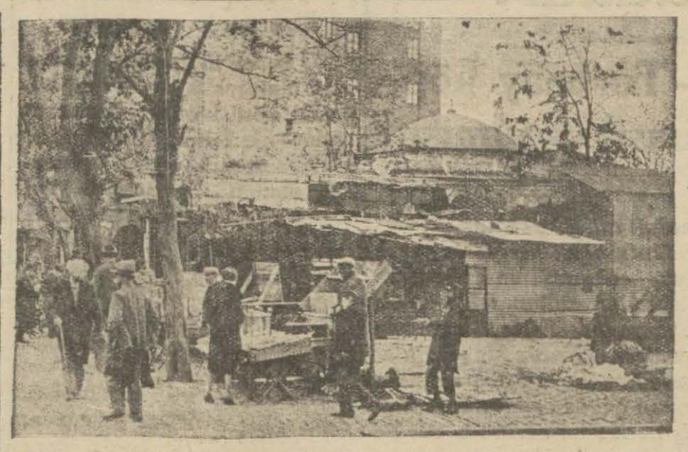

Postane karşısındaki perakende satıcılar

Bu satıcıları barakaların niçin ve neden yıktırıldı?

Dün matbaamıza Nazmi, Abdüssamet, Hüseyin, Ismail, Ertuğrul, Bekir, Mustafa, Avram, Simanto, Ziya, Hasan, Arşak, Marko, Nafiz, Şükrü, Hasanbaba, Zekeriya, Ahmet, Şevket, Mehmet isminde 20 kişi geldi.

İstanbul postanesi karşısındaki Meydancık sergisini tuttuklarını söyliyen bu efendiler sergi kurdukları mahalli Evkaftan kiralamış olmalarına, 700 küsur lira da dipozito vermiş bulunmalarına rağmen, kaymakamlık tarafından evvelki akşam sergilerinin yıktırılmış olduğunu, kendilerinin kâr ve kişiplerinden olduklarını anlattılar.

Anlattıklarına göre kaymakam Bey kendilerine 10 dakika izin vermiş ve eğer 10 dakika zarfında sergilerini kaldırmazlarsa yıktıracağını söylemiş ve hakikatan 10 dakika sonra da yıktırmıştır.

Keyfiyeti kaymakam beyden bizzat tahkik ettik. Kaymakam Beyin verdiği izahata nazaran, bu esnaf kâr ve kisiplerinden menedilmiş değillerdir. Yalnız sergilerini Evkaftan kiraladıkları yere değil, belediye ye ait olan trotuvar üzerine kurduklarından Belediye halkın gelip geçmesine mahsus olan trotuvarın boşaltılmasını, sergilerin 1 metre geriye kurulmasını kendilerine tebliğ etmiş, fakat bu tebliğe riayet edilmemiştir. Bunlar trotuvardan bir metre geride olan ve tahtı isticarlarında bulunan mahalde sergilerini açabileceklerdir.

Bartında Cümhuriyet bayramı

BARTİN, (Milliyet) — Cumhuriyet Bayramı Bartında büyük merasimle tes'it edildi. Bütün mektep talebelerinin, Bartındaki bütün İçtimaî, İktısadî teşekküllerin velhâsıl bütün kadın, erkek, çocuk binlerce halkın iştirak ettiği muazzam bir kütle, Hükûmet konağı önünde yaptığı içtimada müteaddit zevatın nutuklarile Cümhuriyete merbutiyet ve ebedi sadakatlerini te'yit ve onun banişine minnet ve şükran hislerini alenen izhar etmişlerdir.

Bu büyük Bayramı kutlulamak için sabahleyin sokaklara dökülen Halk, gece yarılarına kadar ızharı şadımanı etmiştir. Gece mektep talebesinin iştirakile tertip edilen büyük feneralayı kasabayı bir meş'aleye çevirmiştir. Yer yer tertip olunan eğleneceler, ziyafetlerin başında C. H. Fırkasının tertip ettiği toplantı zikre şayandır.

Sovyet ve Bulgar münasebatı

SOFYA, 2 (Milliyet) — Bir kaç günden beri Sofyada Moskuvada ikamet eden Mingizof isminde bir Bulgar âlimi bulunmaktadır. Bu zat Sovyetlerle Bulgaristan arasında ticarî münasebatın iadesi hususunda gayri resmî bir vazife almış bulunmaktadır. Rusya bir Bulgar limanın da, tercihan Varnada kesif bir ticarî mübadeleye amade bulunmaktadır. Sovyetler bilhassa mensucat, gülyağı, sebze tohumu ve Bulgar tütünü alacak ve bunu mukabil Bulgaristana her türlü rekabet fiatından daha ucuz olarak petrol inşaat kerestesi ve saire verecektir. Ticarî münasebatın iadesi için Rusyaya bir Bulgar ticaret heyeti gönderilecektir. M. Mingirof'un ayni zamanda iki memleket arasında tabiî diplomasi münasebatının iadesi hususunda da bir sondaj yapmağa memur edildiği anlaşılmaktadır.

Bulgaristanda yüzlerce tevkifat

SOFYA, 2 (Milliyet) — 30 - 31 teşrinievvel gecesi Sofyada iki komünist tevkif edilmiştir. Bu komünistlerden bir tanesi Rusyadan gelmiş bulunmaktadır. Her iki komünist te teslim olmamak için müdafaada bulunmuşlar ve ancak yaralandıktan sonra teslim olmuşlardır. Son dakikada bunlardan polise nazaran merkezi komite azasından bulunan Nicolas Kofardjieff intihar etmiştir. Zabıta Sofyada ve taşrada yüzlerce tevkifat yapmıştır. Polis vasi mikyasta bir komünist teşkilâtını meydana çıkarmış olduğu kanaatindedir. Zabıta uzun zamandan beri bu teşkilâtın faaliyetini yakından takip etmekteydi. Rusyadan memuren iki komünistin geldiğini de bu suretle haber almıştır.

Himayei Etfal cemiyeti heyeti merkeziyesi dün bir içtima akdetmiştir. Bu içtimada Himayei Etfalin faaliyeti hakkında ve verilecek senelik balo etrafında bazı kararlar verilmiştir.

Mahkemelerde

Müddeiumumi Mahkûm oldu

Çatalca müddeiumumisi dört aya mahkûm oldu

Muhtelif kimselere hakarette bulunmak, dayak atmak, kanunsuz hapse tıkmak maddelerinden maznun sabık Çatalca Müddeiumumisi Ferit Demir Bey hakkında Ağır ceza mahkemesi dün kararını vermiştir. Ferit Demir Bey, İskân memuru Zihni Ef. hakkında kanun hilâfına hareket etmesinden 2 aya, Muhtar Kadri Ef. yi tahkirden bir aya, Şerefeddin Ef. ye hakaretten bir aya, ve cürümlerin içtimaı dolayısile bu cezalar birleştirilerek dört ay müddetle hapis cezasına mahkûm olmuş ve cezası mahkemece tecil edilmiştir.

İstidasını yazdıracak

Altmışlık Ayşe Hanımı, bir otomobil çiğnemiş. Kadıncağızı baygın bir halde Haseki hastanesine kaldırmışlar. Ayşe H. hastanede bir türlü ifade verememiş:

— Kafam yerinde değil... bir şey çarptı, yere düştüm, ondan sonrasını bilmiyorum! demiş, durmuş.

Kafası yerine geldiği zaman kendisini otomobiline çiğneten şoförü teşhis etmiş:

— Hah bu idi... tamam tamam, saçları tıpkı böyle sarı idi... demiş. Ayşe H. dün ikinci ceza mahkemesinde, maznun mevkiinde bulunan şoförle bir ağız kavgasına başlamak üzre idi:

— Hadi, hadi... pek âlâ sendin. Gözüme mi inanayım, sana mı? Tabii susturdular. Evrak arasında Ayşe H. ın istidası yoktu.

Reis sordu:

— Sen istida vermedin mi?

Ayşe H. inliyerek ayağa kalktı:

— İşte söylüyorum ya... Yazılı kâğıt olup ta ne olacak?

— Olmaz, istida lâzım...

Ayşe H. yerden temenna etti:

— Allaha ısmarladık Beyefendi... Istidayı yazdırır öyle gelirim!

Bir utun macerası

Davut Ef. ye komşusu Müzeyyen H. emanet bir ut bırakmış. Ut etrafında rivayetler muhtelif: Davut Ef. ye göre ut, bir buçuk liradan fazla etmez. Müzeyyen Hanıma göre 20 liralık maldır. Davut Ef. dün mahkemede anlatıyordu:

— Efendim Müzeyyen H. bu utu Bedestene götürmüş. Bir buçuk liradan fazla vermemişler. Alıp bize getirdi. Bir buçuk lirayı sen ver, bari yabancıya gitmesin, dedi. Ben de peki dedim. O günler elim biraz darda idi, utun parasını veremedim. Müzeyyen H. da gelip almadı. Bir gün dört yaşındaki oğlum, utun üstüne basıp param parça etmiş. İstediği bir buçuk lirayı param olsun verecek ğim. Inkâr etmiyorum ki...

Müzeyyen H. istidasında böyle demiyor, emanet bıraktığı utunun beş lira mukabilinde bir başkasına terhin edildiğini iddia ediyordu.

Mahkeme davacının celbi için başka güne kaldı.

Vilâyette

Çiçek Sergisi

Bu seneki sergi çok büyük olacaktır

Geçen sene açılan meyvacılık ve çiçekçilik sergisi çok rağbet görmüştü. Bu sebeple Vilâyet Ziraat Odası bu seneki serginin daha büyük olması için şimdiden istihzarata başlamıştır.

Sergi için daimî bir mahal aranmaktadır.

Verem mücadelesi

Verem mücadelesi tarafından dış Erenköyünde Muhiddin paşa köşkünde tesisi tekarrür eden ve otuz bin lira bedeli büyük Hilâliahmerimiz tarafından verilen Verem sanatoryomunun müteyemmin ferağ muamelesi dünkü gün tapu dairesinde cemiyet reisi Dr. Ali paşa namına ifa ve hazır bulunan gureba hastahanesi ser tabibi Ömer Lûtfi ve Heybeli sanatoryomu ser tabibi Tevfik İsmail Beyler şahit kaydedilmişlerdir.

Belediyede

Gazi Köprüsü

İnşaata ancak sonbaharda başlanacak

Gazi köprüsünün ihalesine umumî meclis bu ay içinde karar verdiği takdirde merasimi kanuniye müddeti ancak mayıs ta hitam bulacaktır. Diğer bazı muamelâtın da ikmali için birkaç ay daha geçmesi icap edecektir. Bu vaziyette köprünün inşasına ancak sonbahara doğru başlanabilecektir.

Bandırmadaki parke taşı ocakları

Belediye Bandırmadaki parke taşı ocaklarını kiralayarak işletmek tasavvurundadır. Bu hususta tetkikat yapılmaktadır. İstanbulda belediye parke taşlarını oldukça pahalıya almaktadır. Bandırma taş ocakları işletildiği takdirde Anadolu belediyelerine de taş satılabilecektir. Parke taşı olmıyan bazı Balkan devletlerine de taş ihraç edilmesi kabil görülmektedir.

Poliste

Tevbih ettiği için

Kasımpaşada oturan Seyrisefain memurlarından Selim efendi Seyrisefain fabrikasında müstahdem Süleyman tarafından sokak ortasında cerhedilmiştir.

Hâdisenin sebebi Süleymanın kendisine tevbihkârane sözler söyliyen Selim efendiye kızmış olmasıdır. Zabıta Süleyman hakkında takibat yapmaktadır.

Denizde çarpışma

Sarıyerde oturan Mustafa kaptanın motörü dün sabah İstanbuldan Sarıyere giderken Sait Halim paşa yalısı önünde demirli bulunan Balıkçı Kostinin sandalına çarpmıştır.

Müsademe neticesinde sandal parçalanmış, Kosti denize düşmüşse de kurtarılmıştır.

Yangınlar

Evvelki gece saat 2,30 da Sirkecide tavukçu Yordanın dükkânından yangın çıkmış, söndürülmüştür.

Balıkpazarında İstimatın meyhanesinden de yangın çıkmış, itfaiye kapıyı kırıp içeri girerek yangını söndürmüştür.

Hamamcılar cemiyetinde intihap

Hamamcılar cemiyeti idare heyeti intihabı dün cemiyetin Sahrıınçlı handaki merkezinde yapılmıştır.

Moskova sefirimiz sergide

Sovyet Hariciye komiseri M. Litvinof'la birlikte şehrimize gelmiş olan Moskova büyük elçimiz Hüseyin Ragıp Bey dün yüzüncü yıldönümünü tes'it eden Türk matbuatının Galatasaraydaki sergisini ziyaret etmiştir. Ragıp Bey bir kaç güne kadar Ankaraya gidecek ve hükûmetle temasta bulunduktan sonra Moskovaya avdet edecektir.

Mevlit

Geçenlerde mühlik bir hastalıktan kurtulamayarak ufuldeden polis birinci şube müdürü Nuri Beyin refikası avukat Burdurlu Şükrü Beyin kerimesi Makbule Hanımın ruhu için önümüzdeki Cuma günü öyle namazını müteakıp Beyoğlu Ağacamiinde mevlidişerif kiraat edileceğinden arzu eden zevatın teşrifleri rica olunur.

Galatasaray Lisesinde

Matbuat Sergisini ziyaret ediniz.

Bugün 14-19 arasında açıktır. Duhuliye yoktur.

Türk gazetecilği kitabından bir tane edininiz. Sayısı mahduttur.

Fiatı 1 Liradır.

Milliyet

Asrın umdesi «Milliyet» tir.

5 TEŞRİNİSANİ 1931

IDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları:
24310 — 24319 — 24318

ABONE ÜCRETLERİ

G	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nushalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Yeşilköy hava rasat merkezinden aldığımız malûmata nazaran bugün hava açıktır. Kısmen sislidir.. Rüzgâr şimal istikametlerinden mütedif sürette esecektir. 4-9-931 tazyıkı nesimi 776 milimetredir. Azami sühunet 11 asgari 1 dir.

FELEK

Halkı iz'aç etmek Ve etmemek

Vergi tahsilâtını kontrol için bir takım Maliye memurları geçen gece sinemalara girmişler ve karanlıkta halktan bilet sormuşlar. Tabiî gazeteler, o meyanda ben de bu işten şikâyet ettim. Çünkü yolunda bir şey değildi.

Dünkü gazetelerde bu işin akisleri var: Defterdarlık ademi malûmat beyan ediyor. Bu gene ümit verici bir şeydir. Lâkin Vali muavini Bey diyor ki:

— Halkı iz'aç etmemek şartile vergi tahsilâtı kontrol edilebilir.

İyi amma a devletlim! Bu izaç etmek ve etmemek kimin öl çüsü ile ölçülecek.. Bakın! Ben size misaller göstereyim:

Tramvayda gidiyoruz.. Çakmağımı çıkardım yaktım. Söndürdüm. Cebime koydum.. Bunu bir memur görmüş.. Tramvaydan inip tam vapura binerken beni çevirdi..

— Çakmağı göreyim!.. Gösterirken de vapur kaçtı..

Ben iz'aç edildim mi, edilmedim mi?..

— Gece eve bir polis, mahalle muhtarı, bekçi geldiler.. Hane halkının adedini öğrenmek ve millet mektebi şahadetnamelerini görmek istiyorlar.. Tedirgin olduk.. Sinirlendik.. Acaba iz'aç edildik mi, edilmedik mi?

— Akşam yemeğini yerken kapıda birisi peyda oldu. Beni aşağı çağırdı.. Tarik bedeli vermemişsem sevketmeğe gelmiş. Makbuzu aramak için yemek yiyemedim.. İz'aç edildim mi, edilmedim mi?.

Bütün bunları ölçecek bir ölçü vardır. O da şudur: Aklı selim. Eğer bu ölçü bizde varsa bir daha gece yarısı kontrol yapmayız.. Çünkü gece hiç kimse hiç bir resmî vazife ifasına davet edilmez. İcra gece yapılmaz. Adam bile gece asılmaz...

İngiliz lirası düşerken

"Düşenin dostu olmaz,, sözünün İngiliz lirasında olduğu kadar kuvvetli bir hakikat olduğu pek enderdir. Şu hale bakın Vaktile kapışılan bu para şimdi turfa oldu.. İşin garibi şu ki; İngilizin düşmesine rağmen İngiliz emteasının fiatlerini kimse indirmiyor.. Ve bu yüzden halk ziyan ediyor.

Bu düşme hevesi devam eder se galiba yakında bir Türk lirasına bir İngiliz lirası almak kabil olacak.

Osman imzasile mektup gönderen karie:

Mektubunuzu aldım. Belediyenin kendi kırtasiyesile meşgul olmaktan kasap dükkânlarındaki kaba kağıtlara bakmaya vakti var mı? Onun için kendisini mazur görmenizi rica ederim.

FELEK

Trenleri yollarından çıkaran adam!

Macaristanda Bia-Torbaay köprüsündeki suikast nasıl yapılmıştı?

—1—

(Hatırlardadır ki, geçen 12 11 eulûl gecesi, Budapeşte - Viyana ekispiresi, Peşteden yirmikilometre mesafede, tam Bia-Torbagy köprüsünü geçtiği sıralarda müthiş bir sui kasta maruz kalmıştı. Anadolu ajansı da bu suikast haberini kısaca bildirdi. Demiryoluna konan bir cehennem makinası ifilâk etmiş ve lokomotif, arkasındaki ilk vagonları sürükliyerek 30 metre irtifadan boşluğa yuvarlanmıştı. 25 kişi öldü. 80 kişi yaralandı. El ile yazılmış ve ray kenarına konmuş bir kâğıt parçasında, suikastın komünistler tarafından tertip edildiği bildiriliyordu. O zamandanberi devam eden uzun ve ince tetkikat ve tahkikattan sonra, Budapeşte zabıtası nihayet bu müthiş suiastın failini meydana çıkarmış bulunuyor. Bu adam Viyana'da tüccar-fabrikatör Constantin Matusckha isminde birisidir.

Viyana polisi, Budapeşte Emniyetiumumiye memurlarının şüphe ve kanaatlerini kabul etmediği için, tahkikatın sevk ve idareside hayli müşkül olmuştur. Çünkü Viyana polisi Matusckha'nu her türlü şüphenin fevkinde bir adam olduğu kanaatinde bulunuyordu. Viyana'da üç apartmanı, birkaç fabrika, bir taşocağı ve saire sahibi olan, son derece mütedeyyin ayrıca iyi bir âile babası ve modern bir koca tanınmış bir adamın mücrimiyetine inanmak mümkün müdür?

Maamafih Peşte zabıtası Matusckha aeyhine yeni yeni ve biribirinden daha ittehamkâr deliller yığdıkça, bu adamın sadece Bia-Torbagy'de değil, Austurya'da ve Almanyada da birçok trenleri yoldan çıkardığı tahakkuk etmiştir.

Matuschka her yerde, gece leyin çalışmış ve cehennem makinaları kullanarak trenleri yoldan çıkarmıştır. Bu esnada kendiside civarda bir çalılık arkasından, bir hendekten veya orman içinden suikastının müthiş neticesini derin bir zevkle seyretmiştir. Umumiharpte istihkâm zabitliği etmiş olan bu adam, gecenin içinde infilâkı takip eden gürültüyü, feryadı fığanı ve ölüm harharelerini doyulmaz bir zevk içinde kılı oynamadan dinlemiş, akan kanı zevkle seyretmiştir.

Polis noktai nazarından Bia Torbagy suikastının artık esrarıengiz bir ciheti kalmamıştır. Bu suikast etrafında Macar gazetelerinin heyeti umumiyesinden aldığımız müthiş tafsilât meşrediyoruz.

Diğer taraftan Matusch'ka *da her şeyi tamamen itiraf etmiş bulunmaktadır.)*

Teker teker değil, toptan insan öldüren bu adam, aynı zamanda son derece mütedeyyin, çalışkan, ailesine fevkalâde düşkündü. Akıl ne kadar ermezse ermesin, bu adam, bir vücut kalıbının içinde iki insan yaşayan bir adamdı ve bu iki insan, aynı kalıbın içinde biribirlerine tamamen bigâne idiler.

Bu işte polisin tahkikatına nazaran, bir defa Matuschk'nın mazisine bakalım:

Şimdi 39 yaşındadır. Macaristanda Csantaver isminde küçük bir kasabada doğmuştur. Ailenin yegâne oğludur. Babası bu kasabada bakkallık ederdi. Matuschka muallim oldu, fakat harbin başlangıcında askere çağırıldığı için çok muallimlik edemedi. Alelâde bir nefer olarak kıt'aya girdikten sonra, müteaddit defalar kendisini gösterdi. Bir kaç defa yaralandı, nişan aldı ve mülâzım oldu. Terhisinden sonra babasının evine döndü ve aynı kasabadan bir genç kızla evlendi. Bu izdivaçtan bir kız çocuğu doğdu ki, şimdi on bir yaşındadır. Matuschka karısına ve kızına karşı daima derin bir muhabbet göstermiştir. İzdivaçtan sonra da hayatını tamamen değiştirdi. Muallimliği bırakarak, ticarete sülûk etti. O vakitki para meddü cezrinden de epice istifade etti. 1927 de oldukça mühim bir servet sahibi bulunuyordu. O tarihte Macaristanı terketmeğe karar verdi. Ailesile Viyanaya gitti. Bir kaç apartıman, bir fabrika ve bir taş ocağı satın aldı. O zaman daha mütedeyyin kesildi. Sık sık kiliseye gitmeğe başladı ve üzerinde daima Saint-Antoine'ın resmi bulunuyordu. Mütedeyyin olduğu kadar da asabî, düşünceli kesildi. Ekseriya iş maksadile seyahati vesile ittihaz ederek, aile evinden çıkar, gider ve seyahatinin sebep ve neticeleri hakkında karısına malûmat vermezdi.

Esrarengiz seyahatlar

O kadar mütecessis olmayan Matuschka'nın karısı, kocasına körü körüne itimat ve eminet hâsıl etmiş olduğu için, yerinde duramıyacak kadar asabî olduğu zamanlarda vâki olan bu seyahatler hakkında hiç bir malûmat istemezdi. Kocası seyahatten avdetinde tamamen değişmiş görünürdü. Asabiyet ve heyecanı kâmilen zail olmuş bulunurdu. Yalnız bir şey Madam Matuschka'nın nazarı dikkatini celbetmişti. Kocası her seyahate çıkışında, cebine mühim mikdarda para alır ve avdetinde parasız gelirdi. Matuschka'nın seyahatleri gittikçe sıklaşmağa başladı. Almanyaya gitti, Hollanda, İtalya ve Macaristana gitti. Bu suretle de geçen eylûlde Budapeşteye hareket etti. İşte bu seyahatinde de 11-12 eylûl gecesi müthiş Bia-Torbagy suikastini ika etti.

Suikast gecesi

Cehennem makinesi, tren tam köprü başına geldiği sırada, gece yarısı müthiş bir taraka ile infilâk etti. Felâketten on dakika sonra polis ve askerî müfrezelerle hastane otomobilleri Bia-Torbagy'ye gönderildiler. Bütün bunlar facia yerine geldiği zaman, vagonları tarif edilmez bir yığın halinde, param parça buldular ve bu ankazın altından yürekler parçalayan sesler, feryat ve figan yükseliyordu.

Meş'alelerle az çok aydınlatınlan bu yerlerde askerler tahlis ameliyesine başladılar. Civardan koşup gelen köylüler de kendilerine yardım ettiler. Polis te aynı zamanda tahkikatına başladı. O zaman ray boyunca her şeyi tetkik ederek yürüyen polis komisyonu ucuncu boylu, çamur ve ter içinde, burnundan hafifçe yaralı çok müteheyyiç bir adama tesadüf etti. Bu adamda biribirini tutmaz hareketler ve endişe âver bir hal vardı. Bir çok şeyler söylüyor, bağırıyor, düa ediyor, bazan çılgınca bir sevinç izhar ediyordu. Bu adam yolcular arasında bulunduğunu ve nasılsa mucize kabilinden kurtulduğunu da söylüyordu.

(Arkası yarın)

İRTİHAL

Tüccardan ve millî müdafaa müteahhitlerinden Harun Saffet Beyin hemşirezadesi kıymetli gençlerimizden ve Galata Saray kulübünden Muharrem Tevfik Bey henüz yirmi dokuz yaşında iken vefat etmiştir.

Naşı 6 teşrinisani 1931 cuma günü saat 11 de Şişli Etfal hastanesinden kaldırılarak namazı Teşvikiye camii şerifinde badel eda sevgili arkadaşlarının eyadii hürmet ve tekriminde Maçka kabristanındaki makberei mahsusuna vediai rahmeti rahman edilecektir.

Hikâye

Çıngıraklı saat

— Fransızcadan —

Edgar ıslıkla şen bir hava çalarak evine döndü.

Neş'esi apartmanını sakin ve karısının daima oturduğu koltuğun bom boş olmasından değil, bir hafta evvel hizmetçilerle Nis'e gidip te şimdi kendisini orada bekleyen Madam Edgar'a mülâki olmak üzere ertesi sabah trene bineceğini düşünmesinden ileri geliyordu.

Islık çala çala, diş suyunu, yakalıklarına, biryantini çorap larına devirmiş olmasına ehemmiyet vermeden valizini hazırladı ve sonra soyundu:

— Sabahleyin saat yedide istasyonda bulunmak için, her halde altıda uyanmak lâzım.. Saati kurulalım.. Çünkü kendimi bilirim. Kurşun gibi uykum vardır. Saatin zili sabah altıda ötmezse, kim bilir kaça kadar horuldarım. İyisi mi, saati kurup başımızın yanına koymalı.. Şimdi yanımda karım da yok.. Saat altıya kadar istediğin kadar horla!

Edgar bu düşüncelerle mühmilâne saati kurarken, nasıl olduysa oldu, saat elinden kaydı: Küt! haydi yere!

Edgar yerdeki saate düşünceli bir eda ile baka kaldı:

— Eyvah kırıldı, dedi, yarın saat altıda beni kim uyandırır? Evde hizmetçi yok. Hizmetçiler karımın yanında.. Kapıcılara emniyet caiz değil! Artık onlar da kapıcı mı ya? Kocası mal sahibinin damadı karısı mal sahibinin kızı! Apartıman bulamamışlar, kapıcıların odasında yatıp kalkıyorlar. Hizmetçileri kahvaltılarını saat onda getiriyor. Ne yapsam yarabbi? Yatsam, treni kaçırırım. Bu muhakkak! Şu koltuğa otursam da, sabaha kadar kitap okusam mı?

— Bu koltukta yatarsam, Allah bilir yarın öğleye kadar uyurum. Allahım ne yapayım? Sen bana bir akıl öğret!

Birden gözüne telefon ilişti:

— İşte şimdi kurtulduk! dedi.

Hmen ahizeyi aldı ve bir numara istedi:

— Allo, Hanri sen misin?

— Benim! Ne var Edgar?

— Azizim, evvelemirde nişanlanmışsım. Tebrik ederim.

— Yarın evleniyoruz be!

— Bravo! Fakat müstakbel kayınpederin ne iş yapıyor, bana hiç bahsetmedin .

— Çiftçi!

— Yaşa yahu! Demek ki ömrünü kırlarda geçireceksin?

— Çiftçi amma, çiftliğin mahsulü şehirde satılıyor. Burada bir de yazıhanemiz var. Ben de yazıhanede!

— Bana bak, bu zat Vidal olmasın ?

— Ta kendisi?

— Peki amma, işittiğime göre onun vaziyeti maliyesi pek kötü imiş!

— Deme yahu! Yarın nikâh olacağız be!

—Ayın 22 sine kadar kimseye bir şey söylememeğe yemin ettirdiler.

—Yarın sabah gelip seni götüreyim mi?

— Yram ben saat yedi treni ile karımın yanına gidiyorum, Advette sana yazarım.

— Amma, o zamana kadar iş işten geçer. Yarın saat yedide istasyona geleyim mi?

— O kadar zahmete lüzum yok. İstersen sabahleyin bana telefon et. .

— Peki altı veya altıya çeyrek telefon ederim.

— Peki amma, bu kadar erken kalkabilir misin?

— Nasıl kalkmam be birader? Bu anlattığın mesele gayet mühim.. Bilirsin ki serde sinir var. Bu gece uyuyacağım şüpheli! Yarın mutlaka telefon ederim.

Edgar ahizeyi yerine koydu ve derin bir uykuya daldı.

Sabah saat altı! Edgar'ın uyuduğu yataktan horultular çıkıyor. Birden:

— Dırrrrrr! Dırrrrrr!

rr.zesk yeuade

Telefon sesi! Edgar gözlerini açtı ve geçi gibi sıçradı.

— Dırrrrrr! Dırrrrrr!

— Sabah sabah bu vakitte telefon eden kimdir be?

Ahizeyi aldı ve sert sert sordu:

— Kim o? Ne istiyorsun?

— Ben Hanri! Yahu, bütün gece uyuyamadım.

— Uyumadığını söylemek için mi beni uyandırdın?

— Yok be canım! Kayınpeder için hani bana bir şeyler söyliyecektin?

O zaman Edgar hatırladı ve bir kahkaha bastı:

— Yahu, ben kayın pederini tanımam ki, onun için ne söyliyeyim? İşittiğime göre çok namuslu bir adammış. İşleri mükemmel gidiyormuş. Yalnız ben bu sabah saat yedi trenine bineceğim. Aksi gibi dün gece kurarken saati de kırdık. Sana böyle bir masal uydurdum. Amma gece de uykumu uyudum. Teşekkür ederim sana dostum, teşekkür ederim.

Edgar hemen telefonu kapadı ve giyinmeğe başladı.

Telefonun öbür tarafındaki çıngıraklı saat te boyuna küfür savuruyordu.

SİNEMALAR

Bu akşam ASRÎ Sinemada

İlk defa olarak gösterilecek

KANLI PUSU

Mevsimin en güzel, en mütebeddil ve en alâkabahş filmidir.

MUVVAKİYETİ TEMİN EDİLMİŞTİR!!!

BUNU GÖRENLER İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ DEFA GÖRMEK İSTEYECEKLERDİR,

Mümessilleri: ALİCE DAY - MİTCHELL LEVİWİS. Bu filmde İHTİRAS — SERGÜZEŞT — İŞİ NUŞ — ŞEFAHAT ve fevkalâde müessir sahneler görülmektedir. Musikisi Maestro Poliansky tarafından hususî surette tatbik edilmiştir. VARYETELER: Dansöz PAQUİTA PAGAN ile gitaristlerinin son suvareleri — Yeniden şehrimize gelen halk Çingeneleri OSSO ve JANNA'nın numaraları.

Bulgar KOOPERATIF operet heyeti

Sofya Tiyatrolarının en meşhur artistlerinden mürekkep bir kooperatif operet heyeti Fransız Tiyatrosunda bir kaç temsil vermek üzre pek yakında şehrimize muvaselet edecektir.

Önümüzdeki 8 Teşrinisani Pazar günü saat 15,30 te matine olarak

FRANSIZ TİYATROSUNDA

Paris Konservatuarının fahri piyanist muallimi

ROBERT CASADESUS

tarafından bir konser verilecektir.

Halkın sevdiği

O Çingeneler

ASSO ve JANNA

Tekrar şehrimize geliyorlar.

DÜN AKŞAM

Melek ve Elhamra

sinemalarında gösterilen ve şimdiye kadar emsali görülmemiş en büyük neşe ve KAHKAHA muvaffakiyetini teşkil eden

RENE CLAİR'in

Muazzam filmi:

Milyon Peşinde

fevkalâde muvaffakiyet kazanmıştır. Heyeti temsiliyesi başında: ANNABELLA - RENE LEFEBVRE ve LOUİS ALLİBERT.

İlâveten: MİCKEY MOUSE GÖKLERE TEMAS EDECEK DERECEDE YÜKSEK BİR BİNA İNŞA EDİYORLAR. PARAMOUNT halihazır sesli ve sözlü dünya havadisleri.

ŞIK Sinema

ÇILGIN MACERA

İstanbul halkının en çok sevdiği dilber artist

MARİE BELL

JEAN MURAT

ve DAKTİLO mümessilesi MARY GLORY tarafından temsil edilen tekmil Fransızça sözlü bir şaheser.

Dr. A. KUTiEL

Cilt ve zührevî hastalıklar tedavihanesi. Karaköy, büyük mahallebici yanında 34.

Milliyet'in Edebî Romanı: 69

BAŞI DÖNÜKLER

İbrahim NECMI

— 14 —

İLK ACI

Refik Cemal durmayıp Ahmet Nebile yalvarıyordu:

— Kuzum, ne olursun? Muhteşem Nihat Hanımefendiye telefon ediver. Sizin yüksek salonunuza müştak olan bir genç muharriri getirmeme müsaade eder misiniz, diye sor! Bak, nasıl müsaade edecek.

Genç muharririn ısrarı o kadar arttı ki, nihayet Ahmet Nebil mukavemet edemedi. Gardenbar gecesi Muhteşem Nihat Hanımın kendisine gösterdiği soğuk tavırdan cesareti kırılmıştı. Bu akşamki süvareye gitmeğe bile heves kalmamıştı.

— Bu akşam geleceksiniz, değil mi?

Diye sormuştu.

— Vallahi bilmem. Pek te keyfim yok.

Cevabını verince:

— Yok, olmaz. Bu akşam mutlaka gelmelisiniz. Hem Reşit Bey de sizi orada görmek istiyor. Kaç gündür mat baada görüşememişsiniz.

Yolunda umulmaz bir ısrar da bulunmuştu.

Nemika Sırrı Hanımın geçirdiği buhranlı günden sonra ilk defa olarak böyle telefonla ettiği ısrarı Ahmet Nebil reddetmek istememiş

— Peki, gelirim.

Vadini vermişti.

Refik Cemalin ısrarları üzerine telefona döndü:

— Alo! Neresi efendim?

— . . . .

— Kiminle müşerref oluyorum, efendim?

— . . .

— A! siz misiniz, Semiha Hanımefendi, telefonda sizi bulduğuma bilseniz ne sevindim!

— .....

— Hanımefendinin bendenize biraz gücendiklerini zannediyorum da, efendim..

— .....

— Evet, vekıa biraz da hakları var, amma...

— .....

— Yani bendenizin de mazeretlerim...

— .....

— Evet, evet, şifahen arzederim, efendim.

— .....

— Evet, efendim, zaten telefon edişim de....

— .....

— Hayır, efendim, itizar için değil.

— Bendenizim, hanımefendi.

— .....

— Affınızı rica ederim, efendim, Kusurumu biliyorum, fakat....

— .....

— Arzedersem mazur göreceğinizi ümit ediyorum, efendim .

— .....

— Elbette var, müsaade ederseniz şifahen arzederim.

— .....

— Evet, efendim, eminim.

— .....

— Süvare müsaade olmazsa, başka bir günde rahatsız ederim, efendim.

— .....

— Şey.. Evet, efendim.. Fakat yavaş yavaş işlere alıştım da.....

— .....

— Şimdi eskisi kadar değil, efendim, bir parçacık vakit bulabiliyorum.

— Refik Cemal Bey..

— .....

— Evet, efendim, sordum. Hanımefendiye telefonla söyle, müsaade ederlerse götür de diler.

— .....

— Lûtfedersiniz, hanımefendi,

— .....

— Teşekkür ederim, efendim.

— .....

— Peki, efendim.

Refik Cemal sabırsızlıktan ölüyordu:

— Ne haber, yahu?

— Dur, canım, Muhteşem Hanımefendiye soracak, cevap verecek.

— Kim bu telefondaki?

— Semiha Nazmi Hanımefendi.

— Ha! Yazıcı zadenin karısı, öyle mi?

— Evet.

Elile telefonun ağzını kapayarak reseptörü kulağında tudi.

— .....

— Evet, efendim, Refik Cemal Bey...

— .....

— Müsaadenizin minnettarıyım, hanımefendi.

— .....

—Akşama görüşürüz, efendim.

— .....

— Ne gibi efendim?

— .....

— Anlıyamadım, hanımefendi.

— .....

— Kimden bahsediyorsunuz, efendim?

— .....

— Peki, o halde, hanımefendi.

— .....

— Teşekkür ederim, efendim. Güle güle..

Ahmet Nebil telefonu kapadı. Alnının çizgileri gerilmişti. Zihni meşguldü. Refik Cemal sevincinden kabına sığa-

— Ne bileyim? Şayet gücenmişlerdir diye...

— .....

— Teşekkür ederim, hanımefendi, fakat....

— .....

— Hayır, maksadım şu ki....

— .....

— Değil, hanımefendiciğim, bakınız, arzedeyim.

— .....

— Gazetede çalışan genç muharrirlerden bir zat var: Muhteşem Hanımefendinin kulaktan meftunları.

Refik Cemal fısıldadı:

— Canım, yalnız kulaktan mı ya? Gözden de, kulaktan da, istersei burundan da..

Ahmet Nebil kulak asmıyarak söze devam etti:

— Teşerrüf etmek istiyor kendilerile... Eğer müsaade ederlerse...

— .....

— Evet, efendim, beraber

SİNEMA

Sinemadaki Roultabille

Roland Toutain hayatını, sinemaya nasıl girdiğini " Sarı odanın esrarı „ filminde niçin kendisine rol verildiğini anlatıyor

Sinema aktörleri içinde Roland Toutain isminde birisi vardır ki, şaklabanlıklarile tanınmıştır. Bu adam boş zamanlarında tayyarenin kanatlarına başaşağı takılan, vagonun kapısından değil de penceresinden inen , elleri üstünde yürüyen, köprünün altından geçen bir trene, köprünün tepesinden atlayan bir adamdır. Marifet mi istersiniz? Tümen, tümen!

Meselâ tabakasından sigarasını çıkarır, havaya fırlatır, sigara düşerken ayağı ile bir darbede sigarayı tekrar havaya fırlatır ve sıgara düşeceği sıra da ağzı ile yakalar. Sonra sigarayı yakar ve tekrar havaya fırlatır ve yanmamış tarafından gene ağzı ile yakalar.

Bu Roland Toutain acayip adamdır. Sigarayı bu ağzından çıkarır, burnunun sağ deliğine sokar ve sigarayı burnundan içer.

Odası... Duvarda banco, köşede açık bir gramofon var. Toutain bir plâk alıyor, en zor bir caz havası!

Ve bu caz havası içinde anlatıyor:

— Ben biraz deliyim. Babam çok zengindi. Doğduğum günden beri çılgınlık ve akrobatlık yaparım. Diyebilirim ki, mafsallarım mafsal olmaktan çıkmıştır. Eğer isterseniz bacaklarımı boynumun arkasına takarım. Yedi yaşında attan düşerek, bir kaç yerimi kırdım ve iki sene alçı içinde yattım. Bu mecburî hareketsizlik beni deliye çevirdi. Nihayet alçılardan kurtulunca, artık yeni akrobatlıklara âmade bulunuyordum. O tarihten itibaren ölüme daima "göz işareti„ ederim. Neler mi bilirim? Hep tehlikeli şeyler!

Saatte yüz seksen kilometre sür'atle giden bir tayyarede ayaklarımı bağlayarak kendimi başaşağı bırakabilirim. Taklak atarım, dansederim, şarkı söylerim. Sonra ben "vanterlok„ um. Karnımdan konuşurum. Babamdan bana mühim bir servet miras kaldı. Birkaç ay içinde bu parayı yiyip bitirdim. Fakat hayatı,heyecanı,neşesi ve macerası için sevmekle beraber, bu vaziyette o hayatı kazanmak mecburiyetinde kaldım. Gazete sattım, vagonların zincirlerini taktım. Gündüz Pariste seyyar satıcılık, akşam barlarda dansörlük ettim. Biraz tasarruf ettim mi, son santime kadar sarfetmekten hâz duyardım.

O tarihte Paris civarında oturuyordum. Fakat Pariste çalışıyordum. Kazandığımı da son meteliğine kadar sarfediyor, eve dönmek için cebimde tren parasını bırakmasını bile düşünmiyordum. Çünkü trende para vermeden gitmesini biliyordum Bir gün hilemi keşfettiler ve istasyonda beni yakalamak isteyenleri arkamdan haylı koşturdum. Yarım düzüne polis ve bir o kadar istasyon memuru hakkımdan gelemediler. İstasyon köprülerinden birine vardığım zaman, altından bir marşandiz treninin geçtiğini gördüm. Pat! köprüden trene atladım. Ötekiler köprünün üstünde apışıp kaldılar.

Bundan az zaman sonra Marcel L'Herbier ile tanıştım. İşte sinemaya intisabım buradan başlar.

İlk akrobatik rolüm "Devler dehlizi„ ndedir. Bu rolüm sahne vaziinin hoşuna gitti ve yeni bir filmde benim hoşuma giden bir rol verdi. Fakat işe bakın ki bunda muvaffak olamadım ve L'Herbier bana gidip başka bir iş bulmaklığımı tavsiye etti.

O sırada ben bir klüp tesis ediyordum: Deliler klübü! Bir

Rolan Toutain

Roland Toutain tayyarenin altında!

gün tayyare karargâhında tayyarelerin nümayişlerini seyrederken, tayyarede akrobatlık yapmak aklıma geldi. Kendimi ayağımdan tayyareye asıp bu suretle uçarken Eyfel kulesinin tepesindeki bayrağı almağı düşündüm. Bu fikrimden kime bahsettimse hepsi omuz silktiler, kimi de hayret ve endişe ile bana baktı.

Bir gün hakikaten tayyareye bindim ve kafama koyduğum şeyi yaptım. Tayyare iki yüz metre yükselince, ayaklarıma ipi bağladım ve kendimi aşağıya sarkıttım. 1925 ten beri bu işi yaparım ve hâlâ seve seve yaparım.

1930 ağustosunda idi. Beni sahne vazii Jean Choux ile tanıştırdılar. Jean Choux Dranen'le beraber "Hanımlar, Efendiler, akşamlarınız hayır olsun„ filminde bana bir rol verdi.

Sonra bana "Viyana sevdaları„ filminde rol verdiler. Bu filmde geçenlerde ölen zavallı Janie Marse'le oynadık.

Ondan sonra Marcel L'Herbier beni çağırdı ve diğer on kadar namzetle birlikte "Sarı odanın esrarı„ filmi için imtihan edildim.

Son faslında bir pasaj vardır. Diğer namzetler hep şöyle söylediler:

— Reis Efendi, katilin kim olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz? Ben söyliyeyim. Katil Frederic Lorsan'dır.

Sıra bana gelince, ben de şöyle söyledim:

— Reis Efendi, katilin kim olduğunu mu öğrenmek istiyorsunuz? Ben söyliyeyim. Katil Marcel L'Herbier'dir„.

Herkes gülüştü ve beş dakika sonra ben angaje edilmiştim.

Ondan sonra Marcele L'Herbier benden aynı romanın devamından ibaret olan "Siyahlı kadının kokusu„ filmi için de rolüme devam edip etmeyeceğimi sordu. Bu ikinci kısımda Paul Tabille'in rolü daha mühimdi. Tabiî kabul ettim. Bu iki filmden sonra Jean Tarrideki idaresinde Marie Glory ile beraber "Klabimin esiri" filmini çevirdim. İşte bu! Bakalım yenisine!

Kadın ve ev

"Zengin bir kadın malî cihetten parasının istiklâline sahip olmakla beraber gurur duyabilir. Fakat evli bir kadın böyle bir istiklâl ararsa, saadete kastetmiş olur.„

Bunu söyleyen Metro Goldvin artistlerinden maruf komediyen Marie Dressler'dir. Miss Dressler on üç yaşından beri hayatını kazanıyor. Her zaman ailesine yardım etmiştir. Binaenaleyh iyi bir hakem olabilir.

"Hayatlarını kazanan bir çok evli kadınlar tanırım. Fakat bir çokları istiklâllerini muhafaza etmek için, kocalarını ve evlerini terketmişlerdir. Bence izdivaç ve ev bütün kadınların ilk düşüncesi olmalıdır. Bir kız evleneceği zaman, deruhte ettiği mes'uliyeti düşünmek mecburiyetindedir. Onun için de uhdesine düşen vazifeleri yapmalıdır. Eğer hariçte işi var da, evi ile kâfi derecede uğraşamıyorsa, işini bırakmağı tercih etmesi lâzım gelir. Zaten bir çok kocalar da kadının mevkiini hariçteki işte değil, evde bulurlar .

Diğer taraftan düşünüyorum ki, eğer bir kadının çocuğu yok ta senelerce her hangi bir san'atı tahsil etmiş ve bu san'atta ihtisas sahibi olmuşsa, san'atını bırakması da doğru olamaz. Zira böyle bir kadın için, günün boş zamanlarını beyhude yere geçirmektense, faydalı ve sevdiği bir işle uğ-

Velma Valentine

raşması elbette şayanı tercihtir.

Lâkin eğer kadının çocukları varsa, bu çocukları terketmek hakkını haiz değildir. Bu çocuklara lâzım gelen bütün dikkatler başkaları tarafından gösterilebiliyorsa, o zaman başka..

Bir kadın için istiklâl belki iyi bir şeydir, fakat mes'ut olmak daha iyi şeydir ve kadının hayatında yapacağı en iyi şey ele, ailesini mes'ut etmektir.„

Haftanın filmleri

"Aşk Hazretleri„ filminden bir sahne

Glorya'da

Aşk Hazretleri

Bu film, bilhassa barlarda müstahdem ve debdebe, ihtişam, zevk ve nes'e içinde yaşadıkları halde kendi nefisleri için bütün bunlardan hiç birini tahayyül bile edemeyen genç kızlara hitap eder.

Bir barda çalışmakta olan Lia, genç ve zarif Fred dö Vellingen'e aşık olmuştur. Gencin her karşısına çıkışta heyecanını gizlemeğe muvaffak olmamaktadır.

Daha dün Fred ona, aralarındaki farkı içtimaî dolayısile izdivaçlarının kabil olmadığını anlatmıştır. Lia' bir bar müstahdemesi, Fered de zengin ve asîl bir âileye mensup bir gençtir.

Fakat bir gün gene adam kararına avdet ediyor ve Lia'ya, kendisile evleneceğini söyliyor.

Genç kız mes'ut ve saadetini nasıl gizliyeceğini bilmemektedir.

Fakat Fred'in maksadı, kendisini zengin, fakat yaşlı bir kadınla evlendirip onun milyonlarını teşebbüsü olan Vellington - Motör işlerinde kullanmak isteyen kardeşi Otmar'in tasavvuruna mukabele için Lia ile nişanlanmak suretile ailesi arasında bir rezalet çıkarmaktır.

Fared'in müracaat etmiş olduğu bu hile tesirini yapıyor. Vellington tarafından tertip edilen bir eğlence esnasında rezalet kopuyor. Bu rezalete, ziyafette bulunan ve eskiden hokkabaz olup o akşam haddî tabiiden fazla içtiğinden dolayı sofra üzerinde bulunan eşya ile hokkabazlık etmeğe başlayan Lia'nın babasının bu hareketile tezauf ediyor.

Bütün bunlardan çok müteessir olan ve ailesinin namusunu kurtarmak istiyen Fred'in biraderi, ona Vellington — Motör işini istediği aylıkla müdiriyetini kendisine havale etmesini, fakat bunun için nişanını bozması şart olduğunu söyliyor.

Fred kabul ediyor, fakat genç kıza acımaktadır. Onun aşkı ile oynadığını anlamakta ve münasebetini kesmek cesaretini kendinde bulamamaktadır.

Fakat Lia hakikatı keşfediyor ve genç adamla ailesine karşı hissettiği nefreti söyliyor.

İlk aşkından temamen inkisarı hayale uğrayarak her şeye lakayit, altı defa boşamış ihtiyar bir baronla izdivaç vadediyor, fakat düşünmek için bir hafta mühlet istiyor.

Belki Fred'ini tekrar elde etmeyi ümit etmektedir.

Diğer taraftan genç adam da Lia'ya âşık olduğunu anlayarak kendisile konuşmak üzere onu aramaktadır. Fakat Lia, onunla görüşmeyi reddediyor.

Fred meyüs olarak gidiyor. İşte yekdiğerini hakikaten seven iki kalp ayrılmağa mecbur olmuşlardır....

Fakat Aşk Hazretleri mucize yaratarak onları tekrar birleştirmeğe muvaffak olmuştur.

Elhamra ve Melekte

Milyon Peşinde

Elhamra ve Melek bu hafta Rene Lefebure ve Annabella'nın "Milyon peşinde„ isminde bir film gösteriyorlar . Bu filmin hulâsası şudur:

Genç ressam Mişel, Monmartr'da kendisi gibi genç Prosper ismindeki bir heykeltraşla beraber oturmaktadır. Bunlardan Mişel ayni katta oturmakta olan Opera Lirik dansözlerinden dilber Beatris le nişanlı gibi bir vaziyettedir. Fakat, Mişel, kanaatkâr olmadığından güzel kadınlarla da alâkadar olmaktadır. Bu meyanda bilhassa cazibedar Vanda ile.. Alelûmum san'atkârlar gibi bu iki genç te parasız olduklarından eetrafını alacaklılar almıştır. Bu esnalarda polis tarafından takip edilmekte olan bir hırsız, pek eğlenceli bazı hâdisata meydan veriyor. Ayni günde ise züğürt iki delikanlıdan Mişel, vaktile satın almış olduğu bir piyanko biletine 1000000 d. isabet ettiğini haber alıyor. Fakat ne kadar yazık ki, işbu bilet dilber Beatris'in odasında tamir için bulunan ceketin cebinde dir. Beatris'e haber yollanıyor ve geldiği zaman ceketin takip edilmekte ve fukara zannettiği bir hırsız olan baba Tulip isminde birine verdiğini öğreniyorlar. Mişelle Prosper aralarında verdikleri bir söz mucibince şayet Prosper ceketi bulup bileti getirebilecek olursa, milyonun yarısına ortak olacaktır. Mişel, ceketin verildiği adamın adresini ele geçirmeğe muvaffak oluyor, ve hemen baba Tulipin eskici dükkânına koşuyorsa da oradan ceketin Opera Lirik tenoru Sopranelli'ye satıldığını haber alıyor. Bu sefer Mişel soluğu Opera Lirikte alıyor . Ve bir müddeti muvakkata için ceketi elinde tutmağa muvaffak oluyorsa da ceketin böyle peksıkı bir surette takibinden şüphelenen baba Tulip'in çetesine mensup birisine kaptırıyor.

Ancak baba Tulip tam yakayı ele vereceği esnada Beatris'in kendisine gösterdiği muavenete minnettar olduğundan berayı mukabele Beatris'in talebini is'af, cebinde saklı bulunan biletin kıymetinden haberdar olmadığından adamlarına çaldırdığı bu ceketi içinde bulduğu biletle beraber iade edince artık iki sevgili servete kavuşmuş olduklarından o zamana kadar tahayyül ettikleri saadet te belirmekte gecikmiyor.

İktibaslar

M. Adolf Hitler'den M. Brüning'e açık mektup

(Alman Başvekili M. Brüning ikinci kabinesini teşkil ettği zaman millî sosyalistlerin muhalefetine karşı şunları söylemişti.:

« İsterlerse her gün bana haini vatandır desinler, isterlerse her çeşit hakarette bulunsunlar.. Ben -bildiğimden şaşmıyacağım ve bir saniye kendime çizdiğim yoldan ayrılmıyacağım».

Alman milliyetperverlerinin reisi M. Adolf Hitler bu nutka cevap olarak Başvekile hitaben uzun bir açık mektup neşretmiştir.Alman millî sosyalistlerinin programlarının şayani dikkat maddelerini de göstermesi itibarile bu mektubu hûlâsa ediyoruz:

- Münihte çıkan VOELKICHER BEOBACHTER'den-

"Ben, millî sosyalist olmak sıfatile bundan evvel de Dawes plânının Young plânı haline getirilmesine şiddetle itiraz etmiştim. Daha o tarihte bütün bu plânların, bütün bu misakların gayri kabili tatbik esasta ki bir muahedeyi tamamladığını iddia eylemiştim.

Versailles muahedesi, bir sulh muahedesi değildir. Bir milleti ceziyeye bağlayıp, o millet arasına müstakbel harbin tohumlarını atan muahedeler sınıfına dahildir.

Bütün muahedeler gibi Versailles muahedesi de, derunen istemediğimiz, fakat tarihî bir şe'niyet kesbetmiş ve muayyen bir mâna almış şerait ihdas ediyor. Tasdik edilsin veya edilmesin, hükûmet ve milletlerin yeni hudutlarının hiç bir ehemmiyeti yoktur. Bu meselede şahsî fikir ne olursa olsun, nazarı itibara alınmalıdır. Zira Versailles muahedesinin icap ettirdiği hudut teşekkülleri bir hakikat olmuştur.

Ne olursa olsun bu yeni coğrafî ve siyasî teşekküller yeni harplere sebebiyet veremez. Tarihte birçok misalleri vardır ki, hükûmetlerde ve hudutlardaki tebeddülleri uzun bir sükûnet ve saadet devresi takip etmiştir. Fakat Versailles muahedesine bilhassa semnak bir mahiyet veren şey, insanların başına ebediyen asılmış bir tehlike teşkil etmesidir. Zira bu muahede milletleri tamamen ayrı iki sınıfa taksim etmiştir.

Müsavat isteriz

Mağlûbu manen mücrim addederek, bu noktaya istinaden hudutsuz bir iktısadî inkıta sistemi takip edilmesi, Versailles muahedesinden çok eskidir. Hattâ kaybedilmiş bir harp pahasına dahi, onu kimse şerefinden mahrum edemez. Alman milletinin müstakil bir mevcudiyete hakkı var ve bu hak, muahededen istihraç edildi. Alman yayı tahrip için istical edilen her türlü vasıtalardan üstündür.

Yeni Alman nesli Almanyanın diğer medenî milletler tarafından müsavat esasına göre muamele görmesini ister.

Versailles muahedesinin, malî taahhüdatı ifaya mecbur etmesi kadar, milletimizi manen mahkûm etmiş olmasını düşünmek te bizim için gayri kabili muhtemeldir.

Mekanizması ve usulleri ne olursa olsun, Young plânını yeni bir plânla değiştirmek teşebbüsünü en son kuvvetimizle protesto ediyoruz.

Almanya 12 senedir zincirlerini taşıyor. Müthiş mukadderatımızdan ancak mes'ul olması lâzımgelen harpten evvel ki nesil, harp meydanlarında can verdi. Bu badireden canlarını kurtaranlar da artık ihtiyar ladılar ve bunadılar. Bugünkü Alman milleti -biz hepimiz- hiç bir cinayet işlediğimizi bilmiyoruz. Bu milletin gözünde Versailles muahedesini haklı gösterecek bir şey yoktur. Hepimizi hukukî olduğu kadar iktısadî sahada da ikinci sınıfta tutan bir muahedenin tadilini talep etmeği, bizi yalnız manevî azmimiz değil, vazife his ve şuurumuz da sevkediyor.

Demokrasi ve Marksizm

.... Bir sual varit oluyor, başvekil Efendi! sulhperver, demokrat, marksist ideolojileri kabul etmiş milletlerin muvaffakıyet eddia edebileceklerini zannediyor musunuz? Bunun aksi daha doğru değil midir? Kanim ki, bu neviden fikirler hükûmetlerin ve hükûmetlere müsamaha gösteren milletlerin en nihayet harabîsini intaç ederler. Çünkü millî fikirle kabili telif değildirler. Çünkü göğüste aynı heyecanı canlandırmazlar. Eğer Almanyanın 12 sene evvel açtığı siyasî yol takip edilir dururşa, bizzarure bolşevizme varılır. Millî sosyalist hareketi, böyle bir tahavvüle bütün kuvvetile karşı gelecektir. Bolşeviklerden herhangi bir galebe ihtimalini nez'etmelidir. Kral birinci Frederic Wilhelm ve Bismarck bize misalini gösterdiler: Milletimizle diğer milletler arasında müsavatı tesis etmekliğimiz lâzımdır. Bunu da ancak bir şartla yapabiliriz: Evvelâ memleketimizi mânevî ve fikrî bir teceddüde sevketmeli.. Milletimizin zihniyeti değişmedikçe, Almanya faideli bir şeye teşebbüs edemez. Rayhıştağ huzurunda parlak nutuklar irat etmekten ziyade, dahilî ve haricî siyasetle, iktısadî hayat arasındaki bağı anlamak daha mühimdir.

Başvekil Efendi, devrimizin yaşayış ve düşünüş tarzlarını perişan eden derin buhran karşısında bize ne vadediyorsunuz? Kurulan nizamı ve sükûnu muhafaza etmek mi?

Bolşeviklere karşı Çarlığın kullandığı aynı usullere, sosyal demokrasiye karşı eski Almanyanın istical ettiği aynı rejime müracaat etmekle komünizmin hakkından gelebileceğinizi zannediyorsunuz. Bu meyanda millî sosyalistleri her türlü takibata maruz bırakıyorsunuz. Fakat bu nevi usuller fikrin kuvveti karşısında perişan olurlar.

Ordu

Bu dahilî mücadele için Reichswehr'i kullanmanıza da müteessifiz. Ordu bizim için, haricî menafiin müdafaasında bir milletin kuvvetinin hakikî ifadesi demektir. Millî sosyalist fikrinin galebesi milleti yekpare bir hale getirdiği zaman, ordu bu vahdetin içinde kendisini yabancı bir madde gibi hissedecektir. Orduyu, polis teşkilâtı haline getirmek, haricî vaziyetimizi ıslaha da yaramaz.

Hedefimiz

Başvekil Efendi, biz tarihin bir dönüm noktasında olduğumuzu kabul ediyoruz. Geçirdiğimiz buhran sadece maddî ve iktısadî değildir. Aynı zamanda mevcudiyetimiz hakkındaki düşüncelerimizdeki yeniliği de hazırlamaktadır.

Alman milleti, bir Asya istilâsını birinci defa tevkif etmiş değildir. Bugün de müşkül fakat kat'î bir mücadele içindeyiz. Komünizm ancak Almanya da ya galip gelmeğe, veya mağlûp olmağa mahkûmdur.

Millî sosyalist hareketi vazifesini müdriktir ve biliyor ki bu müşkülâtı halletmek meselesi ancak ona düşüyor. Hayatımızı ve milletimizi müdafaa için bütün kuvvetimizi tartacağız.

Başvekil Efendi, birkaç defa da söylediğim gibi şahsınıza karşı yüksek bir hürmetim vardır. Fakat bu hürmetim, politika sisteminizin değişmesi ve hükûmetinizin devrilmesi lâzım geldiğini söylememe mâni değildir. Tarih, bilâhara ikimizden hangisinin milletimizin hayatî menafiini daha iyi anlamış olduğuna hüküm versin. Bugün karşınızda duran şu esaslı suale de gene en iyi cevabı o verecektir: Ya siz, ya ben?„

Adolf Hitler

Dünyada Neler Oluyor?

İngiltere'de gazeteler

Kaç grup ve kaç mühim gazete var? En çok hangisi satıyor?

Londranın göbeğinde Fleet Strect isminde bir cadde vardır. Bizim Ankara caddesi nasıl İstanbul gazeteciliğinin merkezi ise, Fleet Strect te İngiliz gazeteciliğinin bir merkezi sayılır. Hemen bütün İngiliz gazetelerinin idarehaneleri ve hattâ matbaaları buradadır.

Fleet Strect'in tarihinde, şaşaası diğer bir çok isimleri geçen bir tek isim vardır. Bu adam bilâhare Lord Northcliffe ünvanını alan M. Alfred Harmsvorth' dur. Bu sokakta bu zatın ismini teyit için bir de heykel dikilmiştir.

Lord Northcliffe hayatta iken — 1922 de öldü — kendisine Fleet Street'in Napoleonu derlerdi. Gazetecilik hayatında ki namütenahî galebelerine nazaran, bu ismi almak kendisine münasipti. İngilterede yeni gazetelerin ihdasında bu isim bir sembol haline gelmiştir. En kuvvetli gazete tröst'lerini kuran odur. Fikrî ve siyasî hedeflerden ziyade ticarî ve sınaî gayelerle meşbu olduğu için, bu adam gazetelerinin satışını daima arttırmıştır.

İlk çıkardığı gazete haftalık bir mecmuadır. En bayağı kâğıt üzerine en hâyide klişeler ve hattâ bir kaç defa neşredilmiş makaleler ve yazılar dercederek çıkardığı bu mecmuaya, ucuz olduğu için Londranın aşağı tabakası arasında oldukça mühim bir revaç temin etmişti.

Bu ilk mecmuadan sonra Alfred Harmsvorth kendisi kadar fakir, fakat kendisi kadar zeki kardeşi Harold Harmsvorth ile teşriki mesai etti. Eski Harold bugün Lord Rothermere'dir.

İki kardeş, derin bir hırsla harekete geçerek mecmualarını mütemadiyen ıslah ettiler ve mütemadiyen tirajını arttırdılar. Gayet iyi idare edilmiş bir kaç hücum ve tenkitten sonra isimleri yayılmağa ve duyulmağa, mecmuanın nüfuzu artmağa başladı. Bu suretle talî ehemmiyette bir kaç gazeteyi ele geçirdiler ve bu gazetelere de can verdiler. Bir kaç sene içinde iş büyüdü. Bir çok mecmualardan başka Daily Mail ve Daily Miror gibi bir kaç yevmî gazetenin kontrolünü de ellerine aldılar. Nihayet Evening News de ellerine geçti.

Bir kaç sene daha sonra Alfred Harmsworth Lord Northcliffe oldu. Bu zat Lord olduğu zaman meşhur Timesin de sahibi idi. Northcliffe grupu sadece Londranın büyük gazetelerini değil, ayni zamanda taşradaki bir çok gazeteleri de idare ediyordu.

Harmsworth'un gazetecilik hayatında kendisine aşağı yukarı müvazi giden bir adam daha vardır: Arthur Pearson. Geçenlerde vefat eden bu büyük sanayi adamı da İngiliz matbuatının inkişafında büyük bir rol oynamıştır. Bu zat ve bilâhare Lord Camrose ünvanını alan Berry Northcliffe grupuna ciddî bir rekabet arzetmişlerdi.

Hattâ Berry grupu Gal eyaletinde ve garbî İngilterede Northcliffe grupunu geçti. Yalnız Londrada nüfuzu o kadar fazla değildi, hattâ Daily Telegraph ve Sunday Times ellerinde olduğu halde..

Bu iki grup hali hazırda mücadele etmektedirler. Her iki grup ta bütün İngiltere dahilinde hâkimiyeti ele geçirmek maksadile amansız bir mücadele içindedirler. Son zamanlarda Northcliffe — daha doğrusu bu zat öldüğü için Rothermere grupu — Evening World isminde yeni bir gazete çıkararak hâkimiyeti ele aldılar.

Bir de İnveresh grupu var. Bu grup daha ziyade kâğıt fabrikatörleri cemiyetitir. Bu grup fabrikalarında bulunan azîm mikdardaki kâğıtları istihlâk için reisleri Harrison'un teşebbüsü ile bir çok gazeteler satın aldılar ve gene kendileri ellerindeki kâğıt stoklarına müşteri oldular.

İşte bugün Fleet Strect'in kralları bu üç gruptur.

Bunların haricinde bir de liberaller grupu vardır ki, Times gazetesi de bu grupa dahildir. Çünkü Lord Northcliffe in vefatından sonra varisleri bu gazeteyi satmışlardı. "Northcliffe matbuatı,, grupunda bugün intişar eden gazeteler şunlardır:

Daily Mail, Daily Miror, Ewening News, Sunday Dispatch, Sunday Pictorial ve vilâyetlerde de yirmiden fazla gazete..

Beaverbrook grupu ise Rothermere grupu ile malî cihetten münasebattar olmakla beraber, muhtariyetini muhafaza etmektedir. Bu grupun da şu gazeteleri vardır:

Daily Express, Sunday Express, Evening Standard.

Berry grupu ise (Lord Camrose) şu gazetelere sahiptir:

Daily Telegrapf, Sunday Times, Daily Stetch, Sunday Graphic, Financial Times. Vilâyetlerde de yirmi kadar gazete..

İnveresh grupunun gazeteleri de şunlardır:

News Gronicle, Sunday News vilâyetlerde de on iki kadar büyük gazete..

Times gazetesi İngilterenin mühim sekiz şahsiyetinden mürekkep sekiz kişilik bir komite tarafından idare edilmektedir. Bu komite gazetenin eski an'anesinin ve mutlak istiklâlinin muhafazasına da nezaret eder. Filvâki Times modern gazetecilikte şu farkla tebarüz etmektedir: Tamamile mustakil ve hiç bir fırkaya mensup olmamsaı.

Bittabi son otuz sene içinde İngiliz gazeteciliği son derece değişmiştir. Amerikada olduğu gibi, İngilterede de gazetecilik bir istidat olmaktan ziyade, sanayi haline getirilmiştir. Tabiî bu inkişaf gazetelerin fikrî seviye ve kıymeti aleyhine olmuştur. Bununla beraber, bu gazetelerde yüksek kıymette yazı yazan muharrirler ve münekkitler vardır.

Fleet Stect'in bir de Daily Herald isminde yeni yetişmiş bir çocuğu vardır. Amele fırkasının resmî naşiri efkârı olan bu gezete, İngiliz gazetelerinin hiç birine nasip olmayan seri bir inkişaf göstermiştir. Bir kaç sene evvel 40,000 nüsha basarken, bugün tirajı bir milyonu geçmiştir. Hiç bir İngiliz gazetesi henüz bu mazhariyete nail değildir.

İki kilise mensubuna taarruz

DİBAO, 3 A.A. — Arboleda kasabasında iki papaza karşı bir suikast yapılmıştır. Saint Marie - Madeleine ruhanî dairesi rahibi, yanında diğer bir papaz olduğu halde gezinmekte iken karşılarına iki kişi çıkarak kendilerini hürmetle selâmlamıştır. Papazlar, selâma mukabele etmişler ve yürümüşlerdir.

Bu esnada bu iki şahıs geri dönerek beş el revolverle ateş etmişlerdir. Saint - Marie Madeleine rahibî hemen ölmüş, arkadaşı da ağır surette yaralanmıştır.

Arboleda ehalisi valiye bu husa dair bir protestoname vermişlerdir. Bu taarruzun, son günlerde sol cenah fırkaları alehinde vaız etmiş olan rahibe karşı bir mukabelei bilmisil olduğu zannolunmaktadır.

Yorktovvn harbinin 100 üncü yıldönümü

Yüz sene evvelki muharebe bütün azametile tanzir edildi

Yortown muharebesinin tanzirinden bir sahne: Waşington askerlerine hitap ediyor.

Amerikada Yorktown şehrinin yüzüncü kurtuluş senesi münasebetile geçenlerde, mezkûr şehirde muazzam merasim yapılmıştı.

Amerikan istiklâlinin son devresini teşkil eden bu muharebeye Fransızlar da iştirak etmiş oldukları cihetle, Fransa namına mareşal Petain Amerikaya gitmişti.

Yapılan merasimde Amerikalı mareşal Perşing söylediği bir nutukta dedi ki:

— Biz Yorktown'u istiklâl tarihimizin en kati bir muharebesi addederiz. Fransız - Amerikan kuvvetinin kazandığı bu muharebedir ki, büyük bir millete istiklâlini vermiştir.

Bu yıldönümü münasebetile Yorktown muharebesi de tanzir edilmiştir. O tarihin kostümlerini giyen aktörler, bu muharebede Vaşington'u, Roşambo'yu, temsil etmişlerdir.

Bu merasime otuz bin kişi iştirak etmiştir.

Her din için bir tek kilise

Amerikada dünyanın en yüksek bir klisesi inşa edilmiştir. Bu klisenin hususiyeti tek bir dine değil, bütün dinlere şamil olmasıdır. Kapısından girilince, Hazreti Muhammedin, Confucius'un, Bouddha'nın heykellerine tesadüf edilir.

Bunlardan başka klisede, yer yüzünde dini ıslah etmek isterken, dinin hışmına uğrayan bütün filosofların da heykelleri vardır. Darwin'in heykeli en mutena yerde durmaktadır. Ber hayat olan âlimlerin arasında yalnız Einstein'in heykeli bu lâyemutların içine karıştırılmıştır. Geçmiş filosofların hepsinin kabartma heykelleri bulunmaktadır.

İki otobüs arasında bir çarpışma

CEZAYİR, 3 A. A. — İki rakip şirkete ait iki otobüs birbirini geçmek için yarışa tutuştukları sırada çarpışmışlardır. Bu müsademe esnasında on beş kişi yaralanmış ve hastahaneye kaldırılmıştır. Yaralılardan ikisi ölmüştür.

Bir müslüman Hanı öldü

QUETTA, 3 A. A. — Blucistan'in ufak bir müstakil islâm devleti olan Kelan hanı Sir mir Mahmut Hanm vefat etmiş olduğu bildiriliyor.

M. Henri Paté

PARİS, 3 A.A. — M. Henri Paté'nin Madam Dupont ile izdivacı merasimi bugün saat 13 te icra edilecektir. Medenî merasim, 16 ıncı arondisman dairesinde yapılacaktır. M. Laval ile M. Bouisson'nun M. Henri Paté'nin şahitleri olacakları teyit edilmektedir. Madam Dupont'un şahitleri de Arjantin büyük elçisi M. Lebreton ile M. Maurice Donnar olacaktır. Dinî nikâh da Kardinal Verdier'nin piskoposluk dairesi kilisesinde icra olunacaktır.

Fransa işsizliğe karşı 3 milyar sarfedecek

PARİS, 3 A.A. — M. Flandin, işsizliğe karşı vafi bir tedbir olmak ve memleketi umumî menfaata hadim birçok sahalarda techiz etmek üzere 3 milyar sarfını natık projeyi nazırlar meclisinin kabul etmiş olduğunu mübeyyin bir nota neşretmiştir. Bilhassa maarif, ziraat, bahrî ticaret ve tayyareciliğe ehemmiyet verilecektir.

Kömür madeninde bir infilâk

LONDRA, 3 A.A. — Wallse (Northumberland) kömür madeninde meçhul bir sebepten dolayı bir infilâk olmuş ve yedi madenci yaralanmıştır.

Hindistan valisi hep tayyare ile gezecek

BOMBAY, 3 A.A. — Hindistan valii umumisi, seyahatlerinde tayyare kullanmağa ve kendi emrine tahsis edilmiş olan lüks treni bundan sonra kullanmamağa karar vermiştir.

Bu kararın, siyasî tahrikâtın hüküm sürmekte olduğu bugünlerde trenlere karşı suikastler yapılması ihtimalinden münbais olduğu söylenmektedir.

Eyalet valilerinin de valii umuminin bu hareketini taklit etmeleri muhtemeldir.

İngilterede işsizlik

LONDRA, 3 A. A. — 26 Teşrinievvel'de mukayyet işsizlerin yekûnu geçen haftakine nazaran 11,786 kişi noksan olarak 2,726,092 kimseden ibaret bulunmuştur.

Bu miktarda geçen senekine nazaran 488,591 kişilik bir tezayüt vardır.

Barselonda emniyetsizlik var

BARCELONE, 3 A.A. — Bir taksi şoförüne karşı yapılan hücum ve gece taarruzlarının mütemadiyen ziyadeleşmesini protesto maksadile taksi şoförleri terki eşgal eylemişler ve binlerce kişi olarak ve sivil valinin sarayı önünde tezahurat yapmışlardır. Bir heyeti murahhasa valinin nezdine çıkarak gece servisi yapan şoförlerin tabanca taşımaları müsaadesini talep eylemiştir. Vali, bu taleple alâkadar olmağı vadeylemiştir. Şoförler bugün demiryolu mevkiine gelen bazı yolcuları almaktan imtina etmişlerdir. Bir şoför tevkif edilmiş ve bilâhare tahliye olunmuştur.

Teşekkür

Pek genç yaşında anî üfulile bizleri matemlere gark eden kıymetli Mustafa Naşit'imizin, gerek dünkü cenaze merasimine iştirak ve gerekse tahriren ve şifahen taziyet beyan eden kadirşinas hocaları, meslektaşları ve arkadaşları ile çok sevdiği talebesine ayrı ayrı edayi teşekkür mümkün olmadığından bu alicenap zevata ailemizin şükran ve minnet hislerinin arzına Muhterem gazetenizin tavassütünü rica ederiz.

Agâh Asıme

Birinci sahifeden geçen yazılar

Stadyumun bir an evvel yapılması lâzımdır

(Başı 1 inci sahifede)

muavenet hakkındaki hesap işleri müdürlüğü müzekkeresi bütçe encümenine havale edildi. Meb'usluğa intihap edilen azadan Sadettin Rıza Bey yerine azalığa intihap olunan Esat B. Fazlı B. tarafından Meclise takdim edildi.

Suallere cevap

Müteakıben geçen celsede Mehmet Ali Beyin verdiği on sual takririnin cevapları kısmen Fazlı B. ve kısmen fen işleri müdürü Ziya B. tarafından verildi. Fazlı B. dedi ki:

— Stadyom meselesi hakkında vali beyle görüştüm. Müsta celiyeti dolayısile bendeniz cevap vereceğim."

Fazlı B. stadyom işi hakkında şimdiye kadar yapılan teşebbüsleri hulâsa etti. Ve dedi ki:

— Bu hususta henüz verilmiş kat'î bir karar yoktur.

Tabiî meclisi âlinizin bu hususta ki reyi alınacaktır."

Acele etmek lâzım

Cevdet Kerim B. müteakıben dedi ki:

— Makamın yaptığı teşebbüsler şayanı şükrandır. Fakat samimî olarak şunu da söyliyeyim ki gösterilen bu alâkayı bendeniz kanaatbahş buluyorum. Stadyomun bir an evvel yapılması lâzımdır. Mahal meselesi üzerinde fazla durmıyalım. Mevkii coğrafî itibarile İstanbulun her hangi bir noktası diğer bütün noktalara uzaktır. Makama bu hususta salâhiyet verelim, bir gün evvel bu işi bitirsin.

Stadyom meselesi epeyce münakaşayı mucip oldu.

Sadettin Ferit, Mehmet Ali Beyler söz aldılar. Sadettin Ferit B. sür'atle halledilmekle beraber meclisin de reyi alınması icap ettiğini söyledi.

Fazlı B. dedi ki:

Diktatörlük istenmiyor

— Bize bir nevi diktatörlük verilsin, demek istemiyorum. Meclisin vereceği salâhiyeti istimal ederiz, diyorum.

Mehmet Ali B. — Bu meselenin vazife noktasından meclise gelmesinde icap vardır.

Sadettin Ferit B. — Stadyom meselesi mahal tayini noktasından olgun bir hale gelmedikçe makama salâhiyet veremiyorum.

Müzakere kâfi

Cevdet Kerim B. — Seneler ce bu işin sözü ile vakit geçti. Esasen makama bu hususta salâhiyet verilmişti. Yerini bulsun bize arzetsin. Burada görüşelim.

Fazlı B. — Bu hususta yeni teşebbüsler de vardır. Meclise geldiği vakit müzakere olunur. Bu hususta ki müzakerat kâfi zannediyorum."

Kömür depoları

Müteakıben diğer sual takrirlerine cevaplar verildi. Bunlardan bilhassa kömür depoları meselesi münakaşayı mucip oldu.

Heyeti fenniye müdürü Ziya B. hükûmetin bu hususta kararı bulunduğunu, mevcut 27 mahalden başka yerde yeniden depo tesisine müsaade edilmediğini, şimdiki yerleri şehrin umumî sıhhatı için en ehveni şer olduğunu, esasen bu işin müstakbel liman ile alâkadar olduğunu söyledi.

Şehir plânı hakkında da verilen takrire evaben henüz bu hususta bu sene bütçeye tahsisat konmadığını, mevcut ve mahdut olan birkaç şehir mutehassısı için tetkikat yapıldığını, plânın M. Yansene yaptırılacağı hakkında verilmiş bir karar da bulunmadığını söyledi. Diğer takrirlere de cevap verildikten sonra celse saat 3,30 da tatil edildi ve gelecek celsenin pazar günü içtimaına karar verildi.

Memleket ticaretinde beş mühim nokta

(Başı birinci sahifede)

başındadır.

Kongrede verilen kararlara göre, hububatımızın temiz, tasnifli ve yüksek kıymetli olarak alınıp satılması için tetbirler ittihaz edilmiştr.

Keza kongrede en mühim hububat meselesi olan silolar mevzuu bahsolmuş ve bu hususta şimendiferler, limanlar, şehir belediyeleri ve tüccarlara düşen vazifeler tayin edilmiştir.

Kongrenin iştigal ettiği ikinci mesele tiftik meselesidir. Cenubî Afrika'da Avusturalya'da tiftiklerimize karşı bir rekabet mücadelesi açılmış olduğundan, tiftiklerimiz gerek bu sebepten ve gerek dünya istihlâkâtının azalmasından fiatleri düşmüştür.

İşte kongre bu vaziyet karşısında alınabilecek tedbirleri mütalea ve bilhassa Türk tiftiğinin cinsi itibarile yükseltilmesi tedbirlerini tesbit etmiştir. Bundan başka bir taraftan azalan dünya istihlâkatının sebeplerini araştırmak, diğer taraftan rakip memleketlerde tiftik sahasında yapılan tekâmülâtı adım adım takip için teşkilât vücude getirmeğe karar vermiştir.

Üçüncü mesele umumî mağazalar meselesi idi. Memleketimizde yapılacak ticarî ıslahatın en başında gelmesi iktiza eden umumî mağazalar inşası meselesi kongrece ehemmiyetli surette tetkik edilmiştir.

Dördüncü mesele olarak, beynelmilel Ticaret odalarına iltihak meselesi müzakere idildi. Malûmdur ki, hemen her memleket müesseseleri bu beynelmilel merkeze mukayyet bulunıyorlar. Fakat biz şimdiye kadar böyle bir faideli merbutiyetten mahrum bulunıyorduk. Ümit edilebilir ki, bu senenin nihayetinden evvel Türkiyedeki ticaret müesseseleri bu irtibatı temin etsinler.

Kongre nihayet haricî ticaret kredisile meşgül olmuştur. Şimdiye kadar üzerinde hayli işlenilmiş olan bu saha kongrenin kat'î müdahalesile bir şekli nihâye vâsıl olacaktır.

Hulâsa olarak diyebilirim ki Türkiye'de bugüne kadar akte dilen ticaret kongreleri için de sonuncu kongre ayrı bir ehemmiyet ve hususiyeti haiz bulunmaktadır.,,

Çapras kelimeler

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	M	Ü	L	A	K	A	T	■	S	E	M
2	A	M	İ	N	■	T	A	B	A	K	A
3	L	İ	M	A	N	■	S	E	F	İ	L
4	İ	T	A	■	A	M	A	N	■	N	E
5	Y	■	N	A	M	E	■	A	Ş	■	K
6	E	L	■	H	A	M	■	T	İ	M	■
7	■	A	M	A	Z	O	N	■	M	A	R
8	A	N	U	T	■	■	A	R	A	M	■
9	P	E	S	■	S	■	S	İ	L	A	H
10	A	■	A	S	Â	■	■	C	■	■	■
11	Ş	U	A	Ü	L	E	M	A	■	■	■

Dünkü şeklin halli

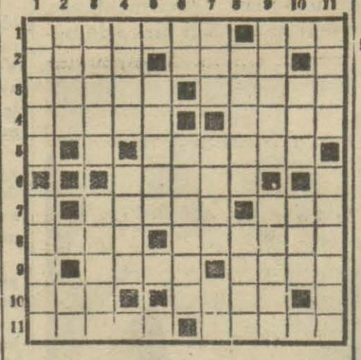

Yeni şekil

Soldan sağa

1 — Semalar (7) İnce sandal (3)
2 — Keder (4) Bir nevi palto (4)
3 — Bir mizah muharriri (5) Baba (4)
4 — Ortadan kaldırmak (5) Afet (4)
5 — Eski mekteplerde ceza (6)
6 — Kurşun atn (5)
7 — Yonga (5) Ruh (3)
8 — Zahmet (4) Eskilerin pabucu (6)
9 — Renk (4) Arkasına bir A ilâve ederseniz bir kavim olur (4)
10 — Ale (3) Tarak (4)
11 — Sahip (5) Açılmasın diye lâzım (5)

Yukardan aşağı

1— Alçak (5) İltifat (3)
2 — Çok lezzetli (4) Nota (2)
3 — Keder (3 Eesas (5)
4 — İş (4) Su taşıyan (4)
5 — Kefalet eden (5)
6 — Renk (2) Gösteriş (6)
7 — Takat (3) Ceset (4) Beyaz (2)
8 — Heder olmak (5) Şarkı (4)
9 — Bardak (5) Dağ (5)
10 — Göz rengi (3) Bizi doğuran (3)
11 — Icar (4) Bir nevi likör (6)

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı

Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398

Sıra numarasını beklememek isteyenler, kabineye müracaatla veya telefonla randevu almalıdırlar.

Doktor
Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797.
Saat: 14 - 18.

Milliyet Matbaası
NEFİS VE SERİ SÜRETTE
Her nevi evrakı matbua tab'ını deruhte eder. Notere ait bilcümle evrak, mektupluk kâğıt, zarf, kartvizit, muhtıra, reçete ve faturalar renkli olarak el ve duvar ilânları yapılır. Fiatlar mutedildir.
ADRES: *Ankara caddesi dairei mahsusa*
Telefon: 24310 - 24318 - 24319

3 üncü Kolordu ilânları

K. O. ve 1. F. kıtaatı ihtiyacı için zeytin yağı pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 5-11-931 perşembe günü saat 15,5 da KOM. da icra kılınacaktır. Taliplerin şartnameyi almak ve pazarlığa iştirak etmek üzere yevmi mezkûrda KO-M. a müracaatları. (512) (3654).

* * *

Birinci Fırkanın ihtiyacı olan un pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 5-11-931 perşembe günü saat 16,30 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi almak üzere her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin vakti muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (516) (3658)

Muhabir mektubu

Sinopta neler gördüm?

Bu kasaba için behemehal bir hastane binası inşasına ihtiyaç var..

Sinop limanından lâtif bir manzara

SİNOP: Sinop diyarı, bu sabah sonbaharın müstesna letafetleri içinde uykudan kalkmış ve akşamdan harelenmiş mat bir hava tabakası içinde çok lâtif bir manzara almıştı. Dün köpükler içinde suratını ekşitmiş olan liman, bugün hırçınlığını bırakarak çok sakin ve çok cazip olmuştu. Henüz sabah olmuş, ve ortalık fecrin nurlarile bir parça ağarmış idi ki ben fıtratın bu azametini seyriçin parktaki Gazi heykelinin kenarına yaslanmıştım.

Asırların destanı cengâveranesini terennüm eden siyah bedenli kalelerin, limanın lâciverdî sahillerine saldıkları esmer gölgeleri, ufuktan başını yükselten altınlı saçlı güneş silmeğe uğraşıyordu. En kudretli fırçaların bile tersiminden âciz oldukları bu lâhutî tabloyu temaşa ederken, hilkat ve fıtratın şu güzel nüvazişlerine mazhar olan bu şehirde oturanların neden dolayı daha mes'ut ve daha müreffeh geçinemediklerini ve bu meşhur limanı neden dolayı vapurların sık sık ziyaret eylemediklerini düşündüm?!

Sinop denilen vatanın bu parçasında faslı harif o kadar lâtiftir ki tuluu ne kadar ihtişamlı ise gurubu da o kadar azametli ve hazindir. Bir tarafındaki sakit olduğu zaman, diğer tarafındaki kuduran ve yekdiğerile azim bir tezat teşkil eyliyen iki denizin çerçeveledi ği bu güzel yarım adanın kânunusaniye kadar devamlı olan bahar eyamını burada geçirenlere ne mutlu! Geçen sene sevgili Gazimizin burayı teşriflerinde parktaki bir ağacın altında oturarak Sinobun şu bediî manazırını saatlarca temaşa buyurduklarını bana anlattılar.

Memleket hastanesi

Ben bu suretle istiğraka dalmış iken kendisine randevu vermiş olduğum Vilâyet Sıhhıye müdürü Mesut Bey beni almağa gelmişti. Mesut Bey herkes tarafından çok sevilmiş, mukadder ve halûk bir zattır. Evvelâ beni resmî dairesine ve sonra da hastaneye götürmek lûtfunda bulundu.

Şehrin şimal kısmında ve tatlı meyilli sırtların hâkim bir noktasında bu hastane kırk sene evvel frengi mücadelesi için yapılmıştı. Ahşap olmasına rağmen pek az yerleri muhtacı tamir olan bu hastane memleket için mühim bir varlıktır.

Kadrosu — Bu müessese elli yataklı olup elyevm kırk hasta tahtı tedavidedir. Çok muktedir doktorlarımızdan Başhekim ve oprator Semih Beyle on iki sene Almanyada tahsil görmüş kıymetli dahiliye mütehassısı Asım Bey memlekete hayat ve şifa dağıtan iki gençtirler. Sıhhıye müdürü Beyin hastane hakkındaki ihtimamı ne kadar ziyade ise vali Azmi Beyefendinin de o nispette muaveneti mebzuldür. Muhterem doktorların refakatinde hastahaneyi baştan başa dolaştım ve gördüğüm intizama ve nezafete hayran oldum. Hastaların hemen kâffesi ameliyatlı olup cümlesı de şifayap olmak üzeredirler. Bunların içinde memleketin çok sevdiği mütekait yüzbaşılardan Şakir Bey namında kahraman bir harp malûlüne yapılan apandisit ameliyatının tımarı yapılırken gördüm. Mumaileyh o gün hastahaneden evine çıkmıştır. Bu iki güzide doktorun baş başa vererek hastahaneyi halka nafi bir şekle koymağa muvaffak olmuşlardır. Bu kıymettar doktorlardan birisi teşhisi, diğeri de bıçağını kullanarak nice kimselerin hayatlarını kurtarmışlardır. Yalnız üç ay zarfında 35 hastaya muvaffakıyetle apandisit ameliyatı yapılmış ve bir çok vatandaşların sıhhatleri iade olunmuştur. San'atindeki maharetile tanınmış olan eczacı Seyfettin Beyin idare eylediği eczane pek muntazam ve mualece hususunda da pek zengindir. Bilhassa doktor Asım Beyin delâletile Avrupadan mühim miktarda kıymetli müstahzerat celbolunmuştur. Başhemşire Fatma Kasım Hanımla Hayrünnisa ve Leman Hanım hemşireler hastaların ve hastahanenin hizmetlerile mütemadiyen meşgul olmaktadırlar. Diğer hademe ve memurlar da tamamen mevcutturlar.

Malzemesi — Hastahanenin çok kıymetli ve raylar üzerinde müteharrik bir etov makinesi vardır ki hiç bir hastahanede emsali olmadığını söylediler. Lâburatuvarın intizam ve mükemmeliyeti hakikaten sezavarı şükrandır. Burada mevcut 3 mikroskoptan birisi son sistemdir. Lâburatuvarda kan ve idrar tahlilleri Asım Bey tarafından yapılmaktadır.

Noksanları — Hastahanenin henüz bir rontkeni yoksa da Sıhhıye vekâletile muhaberei hususiyenin müşterek muavenetlerile yakında bu da temin olunacaktır. Harap olan ameliyat salonile diğer aksamın tamirine de bugünden başlanmıştır. Hastahanenin her tarafı çiçekler gibi ter temiz tutulmaktadır. Bu intizam ve güzellik vali Beyefendi başta olmak üzere Sıhhıye müdürile doktor Beylerin himmetlerine medyundur.

Bir temenni

176,000 nüfuslu bir vilâyet haklı için 50 yataklı bir hastahanenin ihtiyaca kâfi gelemiyeceği meydandadır. Binaenaleyh vilâyetin nüfusile mütenasip asrî bir hastahanenin yeniden inşa ettirilmelidir ki vali Beyle Sıhhıye Vekili muhtereminin bu baptaki atfiyet ve insaniyetleri ilelebet lisanı minnet ve şükranla yada vesile olsun.

Köy yatı mektebi

Hastahaneden avdette sıhhıye müdürü Mesut Beyin lûtüfkâr delâletlerile köy yatı mektebini de ziyaret eyledim. Hususî muhasebe tarafından idare olunan bu irfan müessesesi 27 sene evvel yapılmış ve 6 sene evvel de köy çocukları na tahsis olunmuştur. Şimdiye kadar 180 talebe yetiştirmiş olan bu mekteep senevî 12,000 lira ile idare olunmaktadır. Bugünkü mevcudu 100 talebe olup günde üç defa yemek ve rilmektedir. Mektep müdüriyetine getirilen Abdürrahman Şerif Bey pek çok kıymetli bir gençtir. Bu zatın zaptırabt hususunda gösterdiği muvaffakıyetleri herkes lisanı takdir ile yadeylemektedir. Bütçe mülâhazasile mektebin lâğvı için yapılan teşebbüs vali Azmi Beyin müessir müdahalesile akim kalmıştır. Müşarünileyhin mektepler ve hastahaneler hakkındaki himayekâr alâkasını herkes takdir eylemektedir.

Menfur bir cinayet

Vilâyet dahilinde şimdiye kadar kaydedilmemiş çok menfur bir cinayet vukua gelmiştir. Bundan bir buçuk ay evvel Boyabat kazasında icra memuru Zühtü Beyin hanesine merdiven dayıyarak leylen pencereden giren meçhul şahıslar tarafından mumaileyh fe ci bir surette yatağında katledilmiştir. Bu vak'a vilâyet dahilinde fena bir tesir yapmış, ve failleri bulunamamıştı. Son günlerde tarafı vilâyetten gösterilen lüzum üzerine Adliye Vekâletince vilâyet müstantiği Ali Ulvi Bey izam edilerek vak'anın failleri bulunmuştur.

Cinayetin sebebine gelince: Zengin bir mutallikaile teehhül etmiş olan Zühtü Bey Mehmetli kariyesinden Tatar oğlu Hüsnüye ikraz eylediği 1200 liraya mukabil arazisini vefaen ferağ ettirmiştir. Tatar oğlu Hüsnü bu borçtan kurtulmak için oğlu Mehmetle kayin biraderi Cemili alarak pencereden eve girmişler. Ve zavallı Zühtü Beyin hanemanını söndürmüşlerdir.

Canilerin şu suretle derdestleri buralarda hüsnü tesir hasıl eylemiş ve müstantik Bey le jandarma mülâzımı Şükrü Beyin tarafı vilâyetten taltifleri mukarrer bulunmuştur.

Ragıp KEMAL

Yangın Hayat Nakliye Kaza Otomobil

ANADOLU

SİGORTA ŞİRKETİ

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil edilmiştir.

ADRES: 4 üncü Vakıf Han | Telefon : İst. 531 | Telgraf : İmtiyaz

1932

Tayyare YILBAŞI Piyangosu

Adet			Lira
1	İkram		000,000
1	„		400,000
1	„		200,000
1	„		150,000
1	„		100,000
1	„		40,000
1	„		30,000
1	„		20,000
1	„		15,000
100	Mükâf	(1,000)	100,000
100	„	(„)	100,000
100	„	(„)	100,000
100	„	(„)	100,000
5	Ikramiye	(10,000)	50,000
5	„	(8,000)	40,000
6	„	(5,000)	30,000
15	„	(3,000)	45,000
60	„	(2,000)	120,000
200	„	(1,000)	200,000
5,000	Amorti	(100)	500,000
5,700	Adet		3,340,000 Lıra

ROSELAND

(PARK OTELİ) Ayaspaşa - Taksim

Her gün saat beşten itibaren

TE DANSAN

JİMMY FYKES AND HİS BAND Habeş cazı

Devlet Demiryolları idaresi ilanları

Haydarpaşa vapur iskelesi kurbindeki dükkân ile gar dahilindeki lokanta ve müştemilâtı ayrı ayrı birer sene müddetle ve açık arttırma suretile kiraya verilecektir.

Müzayede 9 Teşrinisani 931 pazartesi günü saat 14,30 da Haydarpaşa İşletme Müfettişliğinde icra edilecektir. Taliplerin Haydarpaşa İstasyon Müdiriyetinden tedarik edecekleri şartnamelere 15 şer kuruşluk pul yapıştırarak imza ettikten sonra her iki mahal için ayrı ayrı dörder yüz lira muvakkat teminat akçelerile bildirilen gün ve saatte İşletme Müfettişliği kalemine müracaatları ilân olunur. (3522).

Eskişehir deposu kömür tahmil ve tahliyesinin kapalı zarfa münakasası 23 ikinci Teşrin 931 Pazartesi günü saat 16 da İdare merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerile Eskişehir istasyonunda birer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (3521)

Maarif Vekâletinden:

Ankara Gazi terbiye enstitüsü Fransızca dersi için bir erkek mualim ve Ankara İsmet Paşa kız enstitüsünde aynı dersler için bir hanım muallime ihtiyaç vardır. Galatasaray Lisesi veya lise derecesinde bir Fransız mektebinden veya bu mektepleri bitirdikten sonra Fransızça tahsilli bir Darülfünun veya yüksek mektepten şehadetnameli olmak şarttır. Taliplerin şehadetname ve şimdiye kadar bir vazifede bulunmuşlarsa ellerindeki vesikalar suretlerile Maarif Vekâleti Yüksek tedrisat Umum Müdürlüğüne tahriren müracaatları lâzımdır. (3557)

Resmî İlânlar Türk Lt. Şirketi

Türkiyede her lisanda intişar eden bütün gazeteler için bilûmum resmî daireler ilânlarını kabul eder

Adres : Ankara caddesi Kahraman zade hanı 3 uncü kat
Telgraf adresi: Resmilân - Telefon: 20960 Posta kutusu Ist. 753

Alemdar Sıhhat Yurdu dahilî ve narkoz hekimi

Dr. Süleyman Sırrı

Her türlü dahilî hastalıkları her zaman yurtta muayene ve tedavi eder

ÇİKOLAT CEMİL

ŞEKERCİ HAFIZ MUSTAFA VE MAHTUMU

Bahçekapı Hamidiye caddesi 90

OKSİMANTOL

ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI

ANKARA

LOZAN PALAS OTELİ

16 Şubat 932 tarihinden itibaren kiraya verilecektir. Taliplerin Ankarada İstanbul Pasta salonuna müracaatları.

İstanbul Asliye mahkemesi Birinci ticaret dairesinden: W. Stroink ve şürekâsı ticarethanesi vekili İstanbulda Sadıkıye hanında avukat İsmail Agâh beyin mahkemeye vaki müracaatında müvekkilinin hâmili bulunduğu İstanbulda tüccardan İsak Varon mahtumları tarafından kabul ve imza edilmiş ve 10/1, 15/2, 5/3, 15/3, 25/3 ve 31/3/1932 tarihlerinde tediyesi muktezi beş kıt'ası elli ve birisi 65//16/2 ingiliz lirası ki cem'an 315/16/2 İngiliz lirasını muhtevi altı kıt'a poliçe zayi edildiğinden iptaline karar itası talep ve dava edilmesi üzerine mezkûr poliçeler kimin yedinde ise kırk beş gün zarfında mahkemeye ibraz etmesi lüzumunun ve ibraz edilmediği takdirde iptaline karar verileceğinin gazetelerle ilânına ve tediye edilmemesi lüzumunun da muhatabına tebliğine mahkemece karar verilmiş olduğundan keyfiyet Türk Ticaret kanununun 638 inci maddesine tevfiken ilân olunur.

İstanbul 3 üncü İcra Memurluğundan: Tamamına (3200) lira kıymet takdir edilen Yedikulede Mirahor İlyasbey mahallesinde atik Narlıkapu cedit 10, 126 No. lu maa bahçe hanenin nısıf hissesi açık artırmıya vazedilmiş olup 30-11-931 tarihinde şartnamesi divanhaneye tâlik edilerek 14-12-931 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar İstanbul 3 üncü icra dairesinden açık artırma ile satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde yedi teminat akçesi alınır Müterakim vergiler ile belediye resimleri ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Hakları Tapu sicillerile sabit olmıyanlar ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadarın ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddialarının ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicillerile sabit olmiyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Alâkadarların yeni icra ve İflâs kanununun 119 uncu maddesi hükmüne göre tevfiki hareket etmeleri ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 931/1479 Dosya Numarasile memuriyetimize müracaatları ilân olunur.

ZAYÎ — 324 muameleli askerî vesikam ile nüfuz tezkeremi kazaen zayi ettim. Yeniden alınacağından hükmü kalmamıştır. Kumkapıda, Tavaşe Süleyman Ağa mahallesinde Su terazisi sokağında 146 mükerrer numeroda. Vagarşak Oğlu Jirayr Arevyan

İki Adet Boş Kutu Için

30 Kuruş

20 Teşrinsaniye kadar bakkalımıza bir adet boş LÜKS kutusu ve bir adet boş VİM kutusu verirseniz mukabilinde 30 kuruş kıymetinde bir LÜKS tuvalet sabunu alırsınız.

Mukaddema Osmanbeyde (198) No. lu Faikpaşa apartımanında 8 No. lu dairede müsteciren mükim iken halen ikametgâhı meçhul bulunan Rifat Vidol efendiye:

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: 931-2870 No. lu dosya ile Ağop Kesikbaşyan efendiye borcunuz olan (645) liranın temini tahsili zımnında 22-10-931 tarihinde İstanbul Belediyesinin 8/81 seyrüsefer ve 2006 motor lu - lu otomobiliniz alacaklının garajında tahtı hacze alınmıştır. Tarihi ilândan itibaren üç gün zarfında borcunuzunmaa masarif baliğ olacağı miktarı defaten veya kanunen müsadesi dairesinde sureti tesviye göstermediğiniz taktirde otomobilin açık arttırma ile satılacağı malumunuz olmak ve hacız zabıt varakasının ve üç günlük ihbar varakasının tebliği mahkamına kaim bulunmak üzere ilânen tebliği keyfiyet olunur.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

" Hidrokarbonların tahvil hareketi" hakkında Sinai müdiriyeti umumiyesinden istihsal edilmiş olan 18 Kânunsani 1920 tarih ve 2965 numerolu ihtira beratı bu kere ferağ veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayi satın almak veyahut is ticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han 43-48 de mukim vekili H. W. İSTOK Efendiye müracaatları.

Eyüp Sulh Mahkemesinden: Mediha Hanım tarafından ikame olunan boşanma davasından dolayi bulunamamış olan Müddeaaleyh Eyüpte Topçularda Şeyh Raşit Efendinin hanesinde mükim Birinci Mülâzim Akif Şükrü Beyin mahkemesinin muallak bulunduğu 12-12-931 tarihinde saat 14 te mahkemede bulunması için ilânen tebligat icrasına karar verilmiş olmakla tarihi mezkûrda mahkemeye gelmediği halde davasının giyaben rüyet olunacağı ilân olunur.

Beyoğlu İkinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden: Temamına (110.000) yüz on bin lira kıymet taktir edilen Galatada Sultan Bayazit mahallesinde ve Mumhane ve Rıhtım ve Kara Mustafapaşa sokaklarında atik 16, 16, 16, 16, 99, 99, 16, 99 ve cedit 20, 22, 24, 26, 28, 132 No. lu Arapyan hanı izalei neticesinde açık artırmaya konulmuş olup 5-11-931 tarihinde şartnamesi satış memuru odasına talik edilerek 6 Kânunuevvel 931 tarihine müsadif pazar günü saat 15 ten 16 ya kadar satış memurluğunca açık artırma ile satılacaktır. Artırmaya iştirak için yüzde 7 1/2 teminat akçesi alınır. Hakları tapu sicillerinde mükayyet ve gayri mükayyet alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını ve iddialarını ilândan itibaren 20 gün içinde evrâkı müsbiteleriyle bildirmeleri lâzımdır. Aksi halde hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 931/180 No. su ile satış memuruna müracaatları ilân olunur.

Zayi Çanta

Dün saat on bir raddelerinde Eminönünden Türbeye giden tramvay arabalarının birinde tüccarî defterlerimle bir mıkdar nikel parayi ve evrakı ticariyeyi havi el çantamı unuttum. Para bulana ait olmak üzre ticarî defter ve evrakımı Unkapanında Üsküplü caddesinde 34 numerolu Sabun fabrikasına gönderme leri rica olunur.

Nizamettin

Tiyatro, Sinema

İstanbul Belediyesi
Darülbedayi temsilleri

Bugün akşam saat 21.30 da KALBİN SESİ

Piyes 3 perde 1 tablo Yazan: A. Bisson Tercüme E.: Mükerrem Alâettin

Halk, Talebe ve Zabitan gecesi. Yakında: *Doktor İhsan.*

Altı yaşından aşağı olan çocuklar tiyatroya kabul edilemezler.

Üsküdar Hâle Sinemasında ŞAFAK, Mümessilleri Janet Ganyor George O'Brien. İlâvesi: *Yıldırım Ekispres.*

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinden: Müddei Hanri Rozantal efendi tarafından Müdaaleyh mefsuh Duhani zade Hüsnü ve mahdumları şirketi mesul Kollektif azasından İstanbul uzun Çarşı başında İsmetiye sokağında 28-34 No lu madeni eşya Fabrikasında mükim Duhani zade Hüsnü efendi aleyhine ikame olunan alacak davasından naşi ilânen vaki tebliğata rağmen tayin kılınan 27-10-931 tarihine müsadif Salı günü saat 14 te hazır bulunmadığından H. U. M.K. nun 401 inci maddesine tevfikan gıyap kararı tebliğine karar verilerek yevmü tahkik 26-11-931 perşembe günü saat 14 te talik kılınmış olduğu tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Beyoğlunda Taksimde Sıra Servilerde dairei mahsusasında ifayı vazife eden İstanbul İkinci İcra Memurluğundan: Bir alacaktan dolayi mahcuz olup paraya çevrilmesi tekarrür eden ve tamamına beş bin yedi yüz (5700) lira kıymet taktir olunan Beyoğlunda Feriköyünde Kısım iki mahallesinin atik çifte cevizler cedit çifte cevizler sokağında kâin atik 88 cedit 52, 54 nu-lu maa ahır bir bap hane ile keza ayni mahalde eski 9 ; 90 numara ile murakkam ve tamamına (üç bin yüz yirmi üç) lira kıymet taktir edilen ve iki ahırı muhtevi arsanın 7-12-931 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar birinci açık arttırması dairede icra kılınacaktır. Arttırmaya iştirâk için mezkûr gayri menkûlâtın muhammin kıymetlerinin yüzde onu nisbetinde teminat akçesi verilmek lâzımdır. Hakları tapu sicilliğile sabit olmayan ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını ilân tarihinden itibaren yirmi gün içinde evrakı müsbitelerile dairemize bildirmeleri lâzımdır. Aksî halde sicillikle sabit olmiyanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Müterakim vergi ile belediye rusumları ve vakıf icaresi müşteriye aittir. Daha fazla malûmat almak istiyenler 15-11-931 tarihinden itibaren her kesin görebilmesi için dairede açık ve esaslı bulundurulacak olan arttırma şartnamesile 931-2450 nu-lu dosyaya müracaatla derununda mevcut ve meskûr mahallerin evsaf ve mesahasını havi vaziyet ve taktiri kıymet raporuna müracaatları ilân olunur

İstanbul Belediyesi ilânları

Bedeli keşfi 42017 lira 4 kuruş olan Galatasaray ile Tophane caddesini rapteden Buğazkesen yolunun parke kaldırımı ile piyade yolunun tamiratı kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Talip olanlar şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaat etmelidirler. Münakasaya girmek için 3151 lira 50 kuruş teminat akçesi lâzımdır. Teminat nakden kabûl edilmez. Ya Belediyeden irsaliye alınarak bankaya yatırılıp alınacak makbuz ve yahut hükûmetçe müteber tanınmış bankalardan birinin mektubu ile olur. Şartname, teklif metkubu ve Ticaret Odasında kayıtlı olduğuna dair vesikayi mühürlü bir zarfa koyarak ihale günü olan 16 Teşrinisani 931 Pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî Encümene vermelidirler. (3424).

Bedeli keşfi 48805 lira 93 kuruş olup Taksim meydanını Galatasaraya rapteden tarla başı caddesi parke kaldırımı ile piyade yolları tamiri kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Talipler şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım müdürlüğüne müracaat etmelidirler. Münakasaya girmek için 3660 lira 50 kuruş teminat lâzımdır. Teminat nakden kabul edilmez. Ya Belediyeden irsaliye alınarak bankaya yatırılıp alınacak makbuz ve yahut hükûmetçe müteber tanınmış bankalardan birinin mektubu ile olur. Bu şekilde teminat makbuz veya mektubu ile şartname, teklif mektubu ve Ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair vesikayi mühürlü bir zarfa koyarak ihale günü olan 16 Teşrinisani 931 pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî Encümene verilmelidir. (3422).

Bedeli keşfi 6582 lira 9 kuruş olan Kadıköyünde Kurbağalı dere köprüsü başındaki 92,80 metro tulündeki kısım ile Kadıköy halinin İtfaiyeye tahsis olunan kısmın önündeki toprak yolun parkeye tahvili kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Taliplerin şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım Müdürlüğüne müracaatları münakasaya girmek için de 494 lira teminat lâzımdır. Teminat nakden kabul edilmek. Ya Belediyeden irsaliye alınarak bankaya yatırılıp alınacak makbuz ve yahut hükûmetçe müteber tanınmış bankalardan birinin mektubu ile olur Bu şekilde teminat makbuz veya mektubu ile şartname, teklif mektubu ve Ticaret odasında kayıtlı olduğuna dair vesiakayı mühürlü bir zarfa koyarak ihale günü olan .16 Teşrinisani 931 Pazartesi günü saat on beşe kadar Daimî Encümene vermelidirler. (3423).

Tente, siper, lâvha ve ilân resimlerinin 931 senesi taksit zamanının sonu kânunuevvelin birinci günü olarak tayin ve tesbit edilmiştir. Bu tarihten sonra tâlik ve teşhir edilen tente siper, lâvha ve ilânlara ait resimler peşin olarak tediye edilecektir.

Taksit müddetinin son günü olan 1 Kânunuevvel tarihinden itibaren on gün zarfında tediye edilmiyen mezkûr resimlerin Belediye kanununun 112 inci maddesi mücibince yüzde on zammile tahsili emval kanununa tevfikan tahsili mükarrer bulunduğundan mükelleflerin bu müddet zarfında mensup oldukları Belediye tahsil şubelerine müracaatla borçlarını tediye etmeleri lüzumu ilân olunur. (3681).

Hudut ve Sahiller Sıhhat Umum Müdürlüğünden:

Büyükderede sahil sıhhiye idaresi binasının sellerden muhafazası için yapılacak beton duvar ile binanın bahçesinde yapılacak yolun ve dalgalardan muhafaza için rıhtım üzerine yapılacak duvarın inşası alenî münakasa usulile 26 Teşrinisani 931 tarihinde perşembe günü saat on dörtte Galatada İstanbul Sahil sıhhiye merkezinde müteşekkil komisyon tarafından ihale edilecektir.

Şartnamesini ve keşifnamesini görmek istiyenler mezkûr merkez levazım memurluğuna müracaat edebilirler. (3680)

Edirne Erkek Muallim mektebinden:

1 — Erkek Lisesile, Erkek. Muallim Mektebi arasında yapılacak «19785» liralık bedeli keşifli lâboratuvar binası inşaatı yirmi gün müddetle ve kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Proje ve şartnamesi mektepte mevcuttur.

2 — İhale 19-11-931 perşembe günü saat 14 te hükûmette dairei mahsusunda icra edilecektir.

3 — Talipler, diplomalı mimar veya mühendis, yahut diplomalı mimar veya mühendis işe memur edecek müteahhitler olabilir. Bu takdirde müteahhit istihdam edeceği mimar veya mühendis için metkep idaresine Noterlikten müsaddak bir teahhütname verecektir.

4 — Talipler müzayede ve münakasa kanunundaki ahkâmına tevfikan kapalı zarflarını ihale günü içine ehliyeti fenniye ve yaptıkları bu nevi işlere ait vesikalarını ve teminat mektup veya makbuzlarını koyarak imza mukabilinde komisyona tevdi edeceklerdir. (3677).

Nafıa Vekâletinden;

Münakasaya vazedilmiş olan elli silindire ait fennî şartnamenin son sahifesini teşkil eden 19 uncu madde tadil edilmiş olduğundan bu evraktan şimdiye kadar almış olanların Ankarada Yollar Umum müdürlük kalemine, İstanbulda Nafıa Başmühendisliğine müracaatla mezkûr şartnamenin 19 uncu maddesinin muaddel şeklini almaları lüzumu ilân olunur. (3671).

Toptan Fiatına Perakende Satış

Galata EKSELSIOR Karaköy

Erkekler için

İngiliz Muşambaları	8 1/2 Liradan itibaren
Çevrilebilir Muşambalar	12 1/2 „
Müflon ile gabardin Pardesüler	22 1/2 „
Trençkotlar	13 1/2 „
İngiliz biçimi Kostümler	18 1/2 „

Hanımlar için

Deri taklidi, mütenevvi renklerde

Çevrilebilir Muşambalar	12 1/2 Liradan itibaren
Müflon ile gabardin pardesüler	21 1/2 „
İpekli Muşambalar	21 1/2 „

Çocuklar için

İngiliz Muşambaları	4 1/2 „
Trençkotlar	8 1/2 „
Yünlü Paltolar	8 1/2 „

Cihanşümul marka MANDELBERG EMPERMEABILIZE Pardesüler 27 1/2 Lira

Erkeklere mahsus pardesüler, paltolar, kostümler ve muşambalarla Hanımefendilere mahsus ipekli mantolar ve muşambaların müntahap çeşitleri

İstanbul Sıhhî müesseseler Mubayaa komisyonu Riyasetinden:

Tıp talebe yurdu için lüzumu olan «185» adet nümunesi veçhile ma müflon gamsele 10 Teşrinisani 931 salı günü saat 16 da pazarlık suretile satın alınacağından taliplerin mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları ilân olunur. (3628).

Istanbul Evkaf müdürlüğünden;

Lüleburgazda kâin Mimarsinan asarından Sokullu Mehmetpaşa camii şerifi minaresinin müceddeden inşası kapalı zarf usulile (3 T. sani 931) tarihinden (28 T.sani 931) tarihine kadar mevkii münakasaya vazedilmiştir. Taliplerin şartname ve resimleri almak üzere her gün öğleden sonra İstanbul Evkaf müdiriyetinde heyeti fenniye Müdür muavinliğine ve yevmi ihale olan 28 T.sani 931 cumartesi günü kapalı zarflarını usul dairesinde saat on dörtte İstanbul Evkaf Müdiriyeti İdare Encümenine tevdi etmeleri. (3669).

İstanbul Defterdarlığı ilânları

Satılık kâğir bina No. eski 258, yeni 384, Topkapı caddesi, Ereyli mahallesi, Şehremini, (tramvay istasyonu güzergâhında) tahminen 533 metre murabba arsalı 3 odalı eski karakol binası, bedeli 8 sene 8 taksitte verilmek şartile tahmin edilen kıymeti 2893 lira, satış açık arttırma 16 T.sani 931 Pazartesi günü saat 15 te Defterdarlıkta. (M-170) (3409)

Deniz Levazımı Satın Alma komisyonundan

11 kalem boya malzemesi: Açık münakasası 7/2. Teş. 931 Cumartesi günü saat 11 de,

12 kalem muhtelif tel ve kendir halat: Açık münakasası 7/2. Teş. 931 Cumartesi günü saat 14 te.

Yukarıda cins ve miktarı yazılı malzemenin hizasında gösterilen gün ve saatte açık münakasaları icra olunacağından şartnamesini görmek için ehr gün ve vermeğe talip olanların hizalarındaki münakasa gün ve saatinde muvakkat teminatlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satmalma komisyonuna müracaatları.(3219)

Yeni Türkçe Gramer

M. BAHA

Sabık Dil encümeni azasından M.Baha Bey tarafından Dil encümeninin kabul ettiği ıstılahlarla yep yeni bir tarzda yazılan ve orta mekteplere kabul edilen bu kitap ciltli fiatı yüz kuruştur.

küçük gramer Yukardaki büyük gramerin küçüğüdür, İlk mekteplerin dördüncü ve beşinci sınıflarına kabul edilmiştir. Ciltli fiatı 25 kuruştur. İkbal kütüphanesi.

Istanbul Gümrükleri muhafaza müdürlüğünden:

1 — İstanbul Gümrükleri Muhafaza Müdürlüğünün buharla müteharrik gemileri için ihtiyacı olan 1200 ton lavamarin maden kömürü kapalı zarfla kırdırmağa konulmuştur.

2 — Kırdırma şartları kâğıdının tastikli suretleri Ankarada Gümrükler Umum Müdürlüğü Levazım Müdürlüğü kaleminden, İstanbulda Gümrükler Muhafaza Müdürlüğünden alınacaktır.

3 — Kırdırma İstanbul Gümrükleri Muhafaza Müdürlüğünde kurulacak alım satım komisyonu tarafından yapılacaktır.

4 — Kırdırma 8-11-931 tarihine raslıyan pazar günü saat on dörttedir.

5 — Teklif mektupları kanundaki hükümlere göre gün ve saatinden evvel İstanbul Muhafaza Müdürlüğü komisyona verilecektir.

6 — Kırdırmaya girecekler münakasa kanununda zikredilen bilcümle hakkında vesika göstereceklerdir.

7 — Her istekli, biçilmiş, bedelin %7,5 ğu olan 1530 lira muvakkat güvenmelerile, «teminat» belli saatten evvel komisyona gelmeleri.

8 — Örneği şartnamesindedir. İstekliler orada görebilirler.

9 — Belli olan saatte tutulması âdet olan zabıt kâğıdı doldurulduktan sonra hiç bir teklif kabul edilmiyecektir. (3231).

Tahlisiye Umum müdürlüğünden:

30 Teşrinisani 931 tarihinde ihalesi ilân edilmiş olan Kızkulesi, Fenerbahçe, Ahırkapıdaki sis düdükleri münakasasına ait fennî şartnamenin umumî esaslara müteallik 4 üncü maddesi (Elektrik şirketinin Anadolu cihetinde yeni yaptığı tesisat dolayısi ile) berveçhizir tashih edilmiştir. Mevzuu bahis dördüncü maddede yazılı olan saniyede 50 priyot ve 190 voltun yalnız Ahırkapıya raci olduğu ve Kızkulesi ile Fenerbahçenin saniyede 50 priyot ve 380 volt olarak tashih edildiği bu baptaki fennî şartnameyi alan taliplere ve alelumum alâkadarlara malum olmak üzere ilân olunur. (3549).

Dr. HORHORUNİ Taksim Zam bak sokak No. 41

Cilt ve emrazı zühreviye tedavihanesi. Her gün sabahtan akşama kadar.

100 kuruş yüzü ile kuştüyü yastık

İstanbul'da Çakmakçılar,sandalyacılarda Küştüyü fabrikası yüzile şilte 12,yüzile yorgan 15, yağlıboya yastık 5 liraya, küştüyünün kilosu 100 kuruştan başlar.Kuştüyü kumasların her rengi vardır.Ucuz satılır.Tel.2.3027.

SADIK ZADE Biraderler vapurları Karadeniz postası

Dumlu Pınar vapuru 8 T. sani **PAZAR** günü akşamı 17 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, ve Rize) ye azimet ve aynı iskelelerle Görele ve Ünye'ye uğrayarak avdet edecektir. Fazla tafsilât için Sirkeci Meymenet hanı altında acenteliğine müracaat. Tel. 22134.

SEYRİSEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade han 2. 2740.

İZMİR SÜR'AT POSTASI *(GÜLCEMAL)* 8 Teşrinsani Pazar 14,30 da Galata Rıhtımından.

MERSİN POSTASI (ANAFARTA) 6 Teşrinsani Cuma 10 da Galata Rıhtımından kalkarlar.

TRABZON POSTASI *(CÜMHURİYET)* 5 Teşrinsani Perşembe 17 de.

İdarece aşağıda ismi yazılı malzeme pazarlık ile satın alınacaktır.

Teminat % 10 dur.

İhale 5-11-931 saat 17.

65 tahta No. 12 Çinko. (3651).

Tüccar gemileri raspa ve boyama işçiliği muhtelif fiatlarla talibi uhdesindedir.

İhale 7-11-931 saat 17.

Teminat maktuan 300 liradır. (3649)

"VALET" Auto Strop Safety Razor

Sizi mükemmelen tıraş edecektir. Zira bıçağını kendi bileyen ve uzun müddet keskinliğini muhafaza ettiren yeğâne makinedir.

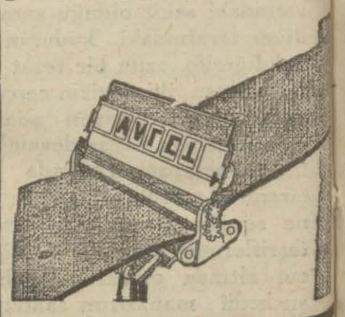

SANDALYA TAHTALARI

Dejö Giyarmati (Deszö Gyarmathy) İstanbul Kuru kahveci Han No. 21.

Tıp Fakültesi cerrahî bevlî seririyatı muallimi

Uroloğ - Operatör

Dr. Behçet Sabit

muayenehanesini Beyoğlu Taksim bahçesi karşısında İnkilâp apartımanına naklettiştir.

Muayene Cumadan maade her gün 15 den 18 e kadar. Telefon. B.O. 3874.

DİŞ TABİBİ

PERTEV ATA

Badema hastalarını öğleden evvel de kabul eder. Tepebaşı 73. Telefon: B. O. 862.

MİLLİYET MATBAASI